

Poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten kehitys Suomessa vuosina 2011–2020

Jussi Laitinen

6/2022

TIIVISTELMÄ

Tekijä: Jussi Laitinen

Julkaisun nimi: Poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten kehitys Suomessa vuosina 2011–2020

Opinnäytetyön muoto: tutkimuksellinen

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Pekka Björk

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tämä opinnäytetyö tutkii metsästysrikollisuuden kehitystä Suomessa vuosina 2011–2020. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, että onko poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten määrä kasvanut Suomessa sekä absoluuttisesti että metsästäjämääriin suhteutettuna. Opinnäytetyössä esitellään kattavasti suomalaisia metsästystapoja, metsästyslainsäädäntöä, metsästäjäkoulutusta ja metsästyksen valvontaa.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä on kvantitatiivinen menetelmä, jota täydennetään kvalitatiivisella menetelmällä. Tutkimuksen lähteenä käytetään PolStatin tilastoja metsästysrikoksista alueittain, Metsähallituksen erävalvojien raportteja sekä Suomen riistakeskukselta saatuja tietoja metsästäjämääristä ja metsästäjien ikä- ja sukupuolijakaumista.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että poliisin tietoon tulleet metsästysrikokset ovat vähentyneet sekä absoluuttisesti että suhteutettuna metsästäjämääriin. Tutkimuksessa tulee myös selvästi esiin metsästäjien ikärakenteen muutos yhä vanhemmaksi sekä naisten osuuden kasvu. Metsästysrikosten vähentymistä voi hieman selittää metsästäjien ikärakenteen vanhentuminen sekä naisten osuuden kasvu.

Sivumäärä: 44

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 6/2022

Avainsanat: metsästys, metsästyslaki, metsästysrikokset, metsästäjä, erävalvonta

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
2 AIHE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	4
2.1 Käytetyt tutkimusmenetelmät	4
2.2 Aikaisemmat tutkimukset	5
3 METSÄSTYS SUOMESSA	7
3.1 Metsästyksen historia.....	7
3.2 Metsästystavat	9
3.3 Metsästäjämäärät	9
4 METSÄSTYSRIKOKSET	10
4.1 Metsästysrikos	10
4.2 Metsästysrikosten ja -rikkomusten tekemuodot.....	11
4.3 Törkeä metsästysrikos ja tyypilliset tekemuodot.....	12
4.4 Luvaton pyynti.....	13
4.5 Metsästysrikkomus.....	13
4.6 Metsästyslain säännösten rikkominen	14
4.7 Metsästysrauha.....	14
4.8 Luvatta kaadettu eläin	15
4.9 Henkeen ja terveyteen tai omaisuuteen kohdistuvat rikokset	17
4.10 Metsästyskielto	18
4.11 Menettämisseuraamus	18
4.12 Piilorikollisuus	18
5 METSÄSTÄJÄKOULUTUS	19
5.1 Metsästäjän peruskoulutus.....	19
5.2 Ampumakoe.....	19
6 METSÄSTYKSEN VALVONTA.....	21
6.1 Metsästäjien edunvalvonta.....	21
6.2 Kurinpito metsästysseurassa	21
6.3 Riistanhoitoyhdistysten valvojat	22
6.4 Poliisin erävalvonta	22

6.5 Metsähallituksen erävalvonta	22
6.6 Rajavartiolaitoksen erävalvonta	23
7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	24
7.1 Tutkimuksen reliaabelius, validius ja kokonaisluotettavuus	24
7.2 Tutkimuksen käsitteitä.....	25
8 TUTKIMUSTULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	26
8.1 Metsästäjämäärät Suomessa	26
8.2 Metsästysrikokset ja -rikkomukset Suomessa	29
8.3 Metsästysrikosten ja -rikkomusten alueellinen kehitys Suomessa	31
8.4 Erävalvontaraporttien havainnot.....	37
8.5 Johtopäätökset.....	38
9 POHDINTA.....	40
LÄHTEET	41

1 JOHDANTO

Voiko metsässä enää liikkua syksyisin turvallisesti? Metsästysrikokset ovat olleet viime aikoina paljon esillä mediassa. Muutaman viime vuoden aikana on tapahtunut useita metsästysrikoksia, joista on uutisoitu laajasti. Yksi eniten viime aikoina esillä ollut tapaus tapahtui Urho Kekkosen kansallispuistossa, jossa metsästäjä ampui maastopyöräilijän kuoliaaksi lokakuussa 2020. Metsästäjä tuomittiin törkeästä kuolemantuottamuksesta ja metsästysrikoksesta yhden vuoden ja neljän kuukauden ehdolliseen vankeuteen. (Rintala, 2021.)

Runsaan julkisuuden johdosta voi saada käsityksen, että metsästysrikokset ovat lisääntyneet, joten opinnäytetyössäni haluan selvittää, ovatko poliisin tietoon tulleet metsästysrikokset todella lisääntyneet. Aihe on herättänyt paljon keskustelua mediassa, kansalaisten keskuudessa sekä metsästäjien keskuudessa. Jotta keskustelua voidaan käydä järkevästi, on tärkeää, että keskustelun pohjaksi löytyy tutkimuspohjaista tietoa asiasta.

Opinnäytetyöni tulee olemaan julkinen eikä siihen tarvita tutkimuslupaa. Tulen hyödyntämään julkisia aineistoja kuten PolStatin tilastoja, Metsähallituksen erävalvontaraportteja sekä Suomen riistakeskukselta saatuja tilastoja metsästäjistä. Opinnäytetyöni hyödyntää kaikkia metsästyksestä sekä metsästysrikollisuuden kehityksestä kiinnostuneita. Työni hyödyttää myös poliisia, koska tutkimustulosten pohjalta voidaan todeta luotettavasti, että onko poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten määrä oikeasti kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana vai ei. Tulosten perusteella voidaan myös kohdentaa resursseja alueille, joissa tietoon tulleiden rikosten määrä on kasvanut, jos määrän kasvulle ei löydy selittävää tekijää valvonnan lisäämisestä.

Valitsin aiheen, koska harrastan itse metsästystä ja haluan oppia lisää metsästysrikollisuuden lainsäädännöstä. Metsästysrikoksia ei käydä kovin syvällisesti läpi Poliisi AMK -tutkinnon aikana, joten opinnäytetyön tekeminen aiheesta varmasti syventää osaamistani aiheesta.

Hyvän aiheen kriteerejä ovat aiheen kiinnostavuus tutkijalle, aiheen sopivuus tieteenalalle, aiheen tutkimisen opettavuus, aiheen yhteiskunnallinen tai tieteellinen merkitys, sopiva ohjaaja, aiheen toteutettavuus kohtuullisessa ajassa, riittävä tiedon saanti, tutkimuksen toteutettavuus suhteessa käytettäviin voimavaroihin, aiheen sopivuus tutkijan kykyihin nähden sekä jos tutkija voi lisätä tietoa tai ymmärrystä aiheesta tutkimuksensa avulla. (Hirsjärvi ym., 1998, 70–73.) Mielestäni aiheeni täyttää kaikki Hirsjärven ym. hyvän aiheen vaatimukset.

2 AIHE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkimukseni päätavoite on selvittää, että onko poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten määrä kasvanut Suomessa vuosien 2011–2020 välisenä aikana. Lisäksi tavoitteena on selvittää, että onko poliisin tietoon tulleiden rikosten absoluuttinen määrä kasvanut ja onko rikosten määrä per metsästäjä kasvanut.

Tarkastelen metsästysrikoksina rikoslain mukaisia metsästysrikoksia ja törkeitä metsästysrikoksia (RL 39/1889, 48a luku) sekä metsästysrikkomuksia (Metsästyslaki 75 §). Suhteutan poliisin tietoon tulleiden rikosten määrät Suomen riistakeskukselta saatuihin metsästäjämääriin ja tarkastelen myös metsästäjämäärien kehitystä sekä ikä- ja sukupuolijakaumaa suhteessa metsästysrikosten määriin.

Tavoitteenani on selvittää ovatko poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten määrät kasvaneet ja löytyykö metsästäjämääristä, ikäjakaumasta tai sukupuolijakaumasta tietoon tulleiden rikosten määrien muutoksiin vaikuttavia tekijöitä.

2.1 Käytetyt tutkimusmenetelmät

Pääasiallisena tutkimusmenetelmänä käytän määrällistä (kvantitatiivinen) tutkimusta. Määrällisessä menetelmässä voidaan hyödyntää jo olemassa olevia aineistoja, joita työstitään tutkimukseen sopiviksi (Hirsjärvi ym., 1998, 185). Laadullista menetelmää voidaan hyödyntää täydentämään määrällistä menetelmää (Hirsjärvi ym., 1998, 133).

Määrällinen menetelmä sopii hyvin vuosittaisten tilastojen tutkimiseen ja laadullinen menetelmä tuottaa tutkimukseen täydentäviä ja mahdollisesti selittäviä tietoja. Määrällisen tutkimuksen perusteella pystytään vastaamaan kysymyksiin: onko poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten määrä kasvanut Suomessa? Onko poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten määrä kasvanut Suomessa suhteessa metsästäjämääriin sekä absoluuttisesti? Laadullinen tutkimus pyrkii selittämään mahdollisia muutoksia erävalvojen havaintojen pohjalta ja havaintoja voidaan verrata tilastoanalyysin tuloksiin.

Muunnan metsästysrikostilastot sekä metsästäjämäärät vuositasoisiksi taulukoiksi, joiden avulla teen analyysiä metsästysrikosten määristä. Täydennän tutkimusta havainnoilla erävalvojen raporteista.

Tutkimuksessani selviää ovatko poliisin tietoon tulleet metsästysrikokset lisääntyneet vai vähentyneet, mutta tutkimuksestani ei kattavasti selviä muutosten juurisyitä. Metsästysrikosten muutosten tarkastelussa voitaisiin hyödyntää monia eri muuttujia kuten tekotapa, asuinpaikka, metsästyskokeemus sekä metsästysaktiivisuus. Tällaista tietoa ei ole kuitenkaan saatavilla julkisista lähteistä, joten

työssäni käytettäviä muuttujia ovat ikä- ja sukupuolirakenne, joista voidaan löytää muutoksia osittain selittäviä seikkoja. Piilorikollisuuden osuus metsästysrikoksissa on merkittävä ja useat kansalliset tutkimukset ovatkin arvioineet, että alle 10 prosenttia metsästysrikoksista tulee viranomaisten tietoon (Saario-Kuikko, 2022). Tutkimukseni tutkii vain poliisin tietoon tulleita metsästysrikoksia, joten siitä ei selviä ovatko metsästysrikosten määrät piilorikollisuuden osalta lisääntyneet vai vähentyneet.

2.2 Aikaisemmat tutkimukset

Metsästysrikollisuus on ollut aiheena useammassa opinnäytetyössä ja aihetta on sivuttu myös eräässä väitöskirjassa. Metsästysrikollisuutta on käsitelty esitutinnan, oikeustapauksien, metsästysrikoksista vaikenemisen, pakkokeinojen, menettämisseuraamusten sekä salametsästyksen näkökulmasta. Vastaavaa tutkimusta metsästysrikosten määrien kehityksestä ei kuitenkaan ole tehty.

Jenna Harhala on tehnyt vuonna 2015 Vaasan ammattikorkeakoululle opinnäytetyön otsikolla ”Metsästyslaki ja -rikollisuus Suomessa”. Opinnäytetyö käsittelee metsästyslakia ja -rikollisuutta Suomessa. Harhalan työssä selvitetään minkälaista metsästystä Suomessa harrastetaan, minkälaista metsästysrikollisuutta Suomessa on sekä rangaistuskäytäntöä asiasta. Tutkimusaineistona hyödynnetään oikeustapauksia metsästysrikollisuudesta. Harhala nostaa esiin työssään myös ”vaikenemisen lain”, joka tarkoittaa sitä, että todellinen metsästysrikosten määrä on paljon suurempi kuin esille tulleiden tapausten määrä. Tutkimus myös nostaa esiin havainnon, jonka mukaan metsästysrikollisuuden valvonta perustuu paljon kansalaisten omiin ilmoituksiin ja että viranomaisten resurssit valvoa asiaa ovat heikot. (Harhala, 2015, 2.)

Juha Niemelä on tehnyt vuonna 2017 pro gradu – tutkielman Itä-Suomen yliopistolle otsikolla ”Pakkokeinot metsästysrikosten esitutkinnassa”. Niemelän tutkielma on toteutettu empiirisenä tutkimuksena, jossa tarkastellaan valitun otoksen mukaisten metsästysrikosten tutkinnassa käytettyjä pakkokeinoja. Lainopillisessa osassa perehdytään metsästysrikosten tunnusmerkistöön, lainkohtien erityispiirteisiin sekä metsästysrikosten esitutkinnassa käytettävissä oleviin pakkokeinoihin. (Niemelä, 2017, 2.) Niemelän johtopäätöksissä mainitaan laatueroja esitutkinnassa eri alueilla sekä resurssien rajallisuus (Niemelä, 2017, 100). Niemelän mukaan metsästyksen valvonta ja sivullisten havainnot selittävät osaltaan, miksi jotkin tekotavat korostuvat tilastoissa. Esimerkiksi seurumetsästyksellä on useita silminnäkijöitä, joten niissä tapahtuvat rikokset tulevat herkemmin viranomaisten tietoon. (Niemelä, 2017, 101.)

Kalevi Partanen on tehnyt vuonna 2018 opinnäytetyön Poliisiammattikorkeakoululle otsikolla ”Metsästysrikosten esitutkinta”. Opinnäytetyö käsittelee metsästysrikoksia esitutinnan näkökulmasta. Tutkimusaineistona opinnäytetyössä on käytetty metsästysrikoksiin liittyviä esitutkintapöytäkirjoja.

Partanen mainitsee tutkimustuloksena, että yleisimmin metsästysrikokset liittyvät eläimen ampumiseen vasten oikeuttavaa lupaa tai oikeutta tai vasten metsästyslain asettamia rajoituksia tai rauhoituksia. Partasen mukaan laadukas metsästysrikosten esitutkinta edellyttää kuulustelujen laadukasta suorittamista rikosten tunnusmerkistö huomioiden. Lisäksi tärkeänä tukena esitutkinnassa ovat gps-laitteiden tiedot, asianosaisten laatimat karttaluonnokset ja laadukkaat valokuva-liitteet karttoineen. (Partanen, 2018, 2.)

Jesse Lindholm on tehnyt vuonna 2019 opinnäytetyön Poliisiammattikorkeakoululle otsikolla ”Vaikenemisen laki – Miksi metsästysrikokset eivät tule viranomaisten tietoon?”. Opinnäytetyö käsittelee metsästysrikollisuuteen usein yhdistettävän termiä ”vaikenemisen laki” sekä sen olemassaoloa ja todenperäisyyttä. Vaikenemisen lakiin viitataan myös Harhalan opinnäytetyössä. Tutkimus on toteutettu haastattelumenetelmällä ja lopputuloksena todetaan, että metsästäjien asenteilla on suuri vaikutus metsästysrikosten syntymiseen ja metsästysrikosten ilmoittamatta jättämiseen liittyvät vahvasti vaikenemisen laki, pelon ilmapiiri sekä metsästysrikoksia tekevien sisäpiirit. Myös Lindholm nostaa esiin valvonnan vähäisyyden ja ehdottaa parannustoimiksi valvonnan tehostamista, tiedottamisen parantamista sekä nimettäviä ilmiäntokanavia. (Lindholm, 2019.)

Johanna Suutarinen on tehnyt vuonna 2019 väitöstutkimuksen Oulun yliopistolle aiheesta ”Laittomuuksien ekologia. Salametsästyksen vaikutukset luvallisesti metsästettäviin susipopulaatioihin ihmisen hallitsemassa elinympäristössä”. Väitöstutkimuksen tavoitteena oli selvittää salametsästyksen ekologisia vaikutuksia Suomen ja Ruotsin susipopulaatioihin. Tutkimuksen mukaan salametsästyksen määrää selittivät erityisesti susipopulaation kulloinenkin koko ja luvalliset pyyntimäärät. Suurempi susikanta lisäsi salametsästystä ja metsästyslupien määrä vastaavasti vähensi sitä. (Suutarinen, 2019, 7.) Vuoden 2021 lopussa maa- ja metsätalousministeriö vahvisti asetuksen, joka sallii suden kannanhoidollisen metsästyksen vuoden 2022 alusta lähtien (Maa- ja metsätalousministeriön asetus 14.12.2021). Asetuksen perusteluissa viitattiin myös Suutarisen tutkimuksen tuloksiin, joiden perusteella voidaan olettaa, että kannanhoidollisen metsästyksen sallimisella on vaikutusta myös salametsästyksen (Maa- ja metsätalousministeriön lausuntoyhteenveto 9.12.2021).

Sini Autto on tehnyt vuonna 2020 maisteritutkielman Lapin yliopistolle aiheesta ”Menettämisseuraamukset metsästysrikoksissa”. Työssä tutkitaan menettämisseuraamuksia oikeustapausaineistojen perusteella. Yleisimpänä menettämisseuraamuksena mainitaan tekoväline, joka tyypillisesti on ampuma-ase. Lisäksi menettämisseuraamuksena voidaan myös tuomita menetetyksi taloudellinen hyöty. Tutkimuksen mukaan menettämisseuraamukset eivät aina osoittautuneet täysin yhteneväisiksi eri tapausten välillä. (Autto, 2020.)

3 METSÄSTYS SUOMESSA

Metsästyks on Suomessa hyvin yleinen ja kansalaisten keskuudessa laajasti hyväksyntää osakseen saava harrastus. Metsästäjien osuudella väestöstä mitattuna voidaan sanoa Suomen olevan metsästyksen suurvalta. Metsästyks on suosittu harrastus kaikissa kansanryhmissä. Toisille se on harrastus muiden joukossa ja toisille se on elämäntapa. (Mikkola, 2020, 5, 10.)

Metsästyslain mukaan metsästyksellä tarkoitetaan luonnonvaraisena olevan riistaeläimen pyydystämistä ja tappamista sekä saaliin ottamista metsästäjän haltuun. Metsästyksiksi katsotaan myös pyyntitarkoituksessa tapahtuva riistaeläimen houkuttelemine, etsimine, kiertäminen, väijyminen, hätyyttäminen tai jäljittäminen, koiran tai muun pyyntiin harjoitetun eläimen käyttäminen riistaeläimen etsimiseen, ajamiseen tai jäljittämiseen sekä pyyntivälineen pitäminen pyyntipaikalla viritettynä pyyntikuntoon. (Metsästyslaki 2 §.) Muiden kuin riistaeläinten saalistaminen ja tappaminen ei ole metsästyksistä, vaan silloin kyse on pyydystämisestä (HE 203/2001).

Metsästyksen perimmäiseksi tavoitteeksi voidaan katsoa olevan saaliin saaminen. Suomalaiseen metsästykseseen kuuluu olennaisena osana myös saaliin hyödyntäminen esimerkiksi ruokana tai koriste-esineenä. Kaikkien metsästäjien on hyvä muistaa, että jo riistaeläimen etsimine ja hätyyttäminen voidaan katsoa metsästyksiksi, vaikka saalista ei ole vielä saatukaan. Myös koiran irti laskeminen katsotaan metsästyksen aloitukseksi, jos koira lasketaan irti riistanetsintätarkoituksessa. (Mikkola, 2020, 5, 17.)

Metsästyslaki määrittelee riistalajit, joiden pyyntiin sovelletaan metsästyslakia. Riistaeläimiä Suomessa ovat esimerkiksi hirvi, metsäjänis, rusakko, metsäkauris, kanadanmajava, monet sorsalinnut, metso, teeri, pyy, riekko ja sepelkyyhky. Metsästyslaissa mainitaan myös rauhoittamattomia eläimiä kuten erilaiset myyrät ja rotat, varis, kesykyyhky, räkättirastas sekä villiintynyt kissa. Yllä mainittuihin rauhoittamattomiin eläimiin sovelletaan myös metsästyslakia, mutta niiden pyynti ei vaadi metsästykskorttia. (Metsästyslaki 5 §.) Haitallisten vieraslajien kuten esimerkiksi minkki, supikoira ja piisami säädetään vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetussa laissa- ja asetuksessa eikä niiden pyydystäminen ole metsästyksistä eli niiden pyynti ei myöskään vaadi metsästykskorttia (Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 16 §).

3.1 Metsästyksen historia

Järjestäytyneen metsästysseuratoiminnan katsotaan Suomessa alkaneen vuonna 1865, jolloin perustettiin ensimmäiset metsästysseurat Suomessa. Jo vuonna 1868 oli voimassa metsästysasetus, joka jakoi eläimet kolmeen luokkaan: hyödyllisiin otuksiin, wahinko-eläimiin ja ryöstölintuihin sekä muihin otuksiin. (Metsästäjäliitto.)

1900-luvun alussa metsästys oli hyvin vapaata ja rajoittamatonta. Metsästäjäliitto perustettiin vuonna 1921 ja se oli merkittävässä roolissa luomassa metsästyksen nykyisiä toimintamalleja. Vuonna 1959 hyväksyttiin pakollinen hirviämmuntakoe ja samalla otettiin käyttöön punainen hattu metsästyksessä. Turvallisuuden kehittämiseksi myös sorsajahdin aloitus siirrettiin vuorokauden vaihteesta klo 12.00 alkavaksi. Myöhemmin 1900-luvulla metsästyksen luonne muuttui, kun metsästystä ei enää niin paljon harjoitettu elinkeinona, vaan siinä painottui enemmän myös ulkoilu- ja luontoharrastuksen luonne. (Metsästäjäliitto.)

Suomessa metsästäminen on perustunut jo useita vuosikymmeniä metsästyssseuroihin ja järjestäytyneeseen metsästykseseen. Metsästyssseuratoiminta tuo metsästyssseuran alueelle pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta riistanhoitoon. Metsästyssseuratoiminnalla on usein alueella pitkät perinteet ja metsästyssseurat toimivat hyvässä yhteistyössä maanomistajien kanssa. Yhteistyö maanomistajien kanssa onkin tärkeimpiä syitä sille, miksi metsästyssseuratoiminta on aikoinaan luotu. Metsästyssseuratoiminta on parhaimmillaan ympärivuotista ja sisältää muutakin ohjelmaa kuin metsästämistä. Metsästyssseurojen järjestämä muu ohjelma voi olla esimerkiksi riistaruoointaa, talkoita, ampumarhoituk- sia sekä kylän yhteisiä peijaisia. Pienillä maaseutupaikkakunnilla metsästyssseuratoiminta voi olla yksi harvoista aktiivisista toimijoista alueella. Toimivien ja hyvin voivien metsästyssseurojen peruspilareita ovat hyvässä kunnossa olevat ihmissuhteet, talous sekä maanomistajasuhteet. Metsästyssseuratoiminta on jatkunut Suomessa jo pitkään, eikä ole näköpiirissä, että toimivaa järjestelmää oltaisiin lähitulevaisuudessa korvaamassa. (Ahlholm ym., 2012, 12, 16, 22, 25.)

Metsästää voi Suomessa myös ilman, että kuuluu metsästyssseuraan. Jos olet maanomistaja, niin voit lähtökohtaisesti metsästää omilla mailla. Jos taas et omista maata, niin voit metsästää muiden mailla maanomistajan luvalla. Lisäksi useat metsästyssseurat myyvät metsästykseseen oikeuttavia lupia ulkopuolisille ja lisäksi on myös mahdollista ostaa metsästyslupia valtion omistamille maille. (Ahlholm ym., 2012, 12.) Lisäksi jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla on oikeus metsästää merellä yleisellä vesialueella sekä sellaisilla yleisillä vesialueilla olevilla saarilla ja luodoilla, jotka kuuluvat valtiolle ja joiden hallintaa ei ole luovutettu kenellekään (Metsästyslaki 7 §). Lisäksi henkilöt, joiden kotikunta on Lapin tai Kainuun maakunnassa tai kotikunta on Kuusamo, Pudasjärvi tai Taivalkoski, ovat oikeutettuja metsästäämään kotikunnassaan valtion omistamilla alueilla (Metsästyslaki 8 §). Metsästäjät kutsuvat yllä mainittua Lapin ja Kainuun metsästysoikeutta asukkaiden vapaaksi metsästysoikeudeksi, mutta viranomaisten on syytä välttää kyseistä termiä, koska metsästys pohjoisessa ei ole vapaata vaan ainoastaan ilmaista kyseisen kuntien asukkaille (Ahlholm ym., 2012, 109).

Metsästyslain mukaan maa-alueen metsästysoikeus kuuluu lähtökohtaisesti alueen omistajalle, ellei siitä ole muuta säädetty. Metsästysoikeutta ei voi myydä erikseen, mutta se voidaan vuokrata toiselle. Metsästyslain mukaan alueen omistaja voi vuokrata metsästysoikeutensa joko kokonaan tai osittain.

(Metsästyslaki 6§ ja 11 §.) Osittainen vuokraaminen on esimerkiksi sellaista, että vuokrataan hirvieläinten metsästysoikeudet, mutta jätetään itselle pienriistan metsästysoikeus (Ahlholm ym., 2012, 107).

3.2 Metsästystavat

Erilaiset pyyntimenetelmät voidaan jakaa karkeasti aktiivisiin ja passiivisiin. Aktiivisia pyyntimuotoja ovat esimerkiksi riistaeläimen etsiminen koiran kanssa, eläinten etsiminen maastosta kävellen ja tarkkaillen, kyttäysmetsästys, houkuttelumetsästys, pienpetojen haaskametsästys tai eläinten seuraaminen jälkien avulla. Vastaavasti passiivisia pyyntimuotoja ovat esimerkiksi erilaiset loukut ja raudat, jotka jätetään maastoon ja eivät vaadi metsästäjältä aktiivisia toimia kuten laukauksen ampumista. (Mikkola, 2020, 223–227.)

3.3 Metsästäjämäärät

Metsästäjämäärät ovat kolminkertaistuneet toisen maailmansodan jälkeisistä ajoista. Metsästäjien määrä on kaksinkertaistunut 1960-lukuun verrattuna ja viime vuosikymmeninä naisten osuus on kasvanut. Nykyisin tutkinnon suorittaneista naisia on jo yli neljännes. (Mikkola, 2020, 5.) Vuonna 2020 Suomessa oli noin 310 000 metsästäjää, joista naisten osuus oli noin yhdeksän prosenttia (Riistakeskus). Metsästäjämäärien kehitystä käsitellään tarkemmin tutkimustuloksissa.

4 METSÄSTYSRIKOKSET

Rikoslain luonnonvararikoksia koskevassa 48 a luvussa säädetään metsästyskiellosta, metsästysrikoksesta ja törkeästä metsästysrikoksesta. Luvattomasta pyynnistä säädetään rikoslain varkaudesta, kavalluksesta ja luvattomasta käytöstä koskevassa luvussa 28. Metsästysrikkomuksesta sekä metsästyslain säännösten rikkomisesta säädetään metsästyslain lainvastaisen toiminnan seuraamuksia käsittelevässä luvussa 10. Rikoslain henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista säädetään luvussa 21 ja omaisuusrikoksista rikoslain vahingontekoa koskevassa luvussa 35. (HE 203/2001.)

Metsästystä on metsästyslaissa lueteltujen riistaeläinten pyydystäminen, tappaminen ja saaliin ottaminen metsästäjän haltuun, mutta tunnusmerkkien täytyminen ei kuitenkaan edellytä saaliin saamista. Metsästyksiksi katsotaan myös pyyntitarkoituksessa tapahtuva riistaeläimen houkutteleva etsiminen, kiertäminen, väijyminen, hätyyttäminen tai jäljittäminen samoin kuin koiran tai muun pyyntiin harjoitetun eläimen käyttäminen riistaeläimen etsimiseen, ajamiseen tai jäljittämiseen. (HE 203/2001.)

Metsästäminen katsotaan alkaneeksi, kun yllä lueteltuihin toimenpiteisiin ryhdytään ja tuosta ajankohdasta lähtien kyse on myös rikosoikeudellisesti täyttyneestä teosta. Ansoilla tai muilla niihin verrattavilla pyyntilaitteilla metsästäessä metsästyksen alkamisajankohta voi olla hankala määrittää, joten metsästyslaissa määritellään näissä tapauksissa metsästyksen alkamisajankohdaksi se hetki, kun pyyntiväline on viritettyä paikalleen pyyntikuntoon. Metsästysrikoksen tai -rikkomuksen yritys ei ole rangaistava teko, joten esimerkiksi metsästysmaille saapuminen tai kielletyn pyyntivälineen hankkiminen, valmistaminen tai kuljettaminen ei ole rangaistavaa. (HE 203/2001.)

Merkittävä osa metsästysrikollisuudesta on lieviä sakkomenettelyssä hoidettavia rikoksia ja rikkomuksia. Tyypillisimpiä rikoksia ja rikkomuksia ovat hirvieläinnaaraan ampuminen, jota seuraa vasa, aseiden kuljettaminen ajoneuvossa, patruunasäädösten rikkominen tai riistalinnun ampuminen tieltä. (HE 203/2001, Penttinen, 2013.)

Metsästysrikoksiin syyllistyvät usein ihan tavalliset ihmiset, joilla on oikeus metsästä ja hankkia ase. Metsästysrikoksiin voivat syyllistyä myös muut kuin metsästäjät. Esimerkiksi rauhoittamattomia eläimiä voivat tappaa metsästyslain vastaisesti myös muut kuin metsästäjät. (Saario-Kuikko, 2022.)

4.1 Metsästysrikos

Metsästysrikoksesta tuomitaan se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta oikeudettomasti 1) metsästää käyttäen metsästyslaissa kiellettyä pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää taikka vastoin metsästyslaissa säädettyä moottorikäyttöisen kulkuneuvon käytön rajoitusta, 2) metsästää vastoin metsästyslain tai sen nojalla annettua riistaeläimen rauhoitusta tai metsästyskieltoa tai -rajoitusta tai

kiintiötä koskevaa säännöstä tai määräystä taikka ilman pyyntilupaa, hirvieläimen pyyntilupaa tai poikkeuslupaa tai 3) aiheuttaa metsästäessään vaaraa tai vahinkoa ihmiselle tai toisen omaisuudelle taikka rikkoo yleisen turvallisuuden vuoksi annettua metsästystä koskevaa kieltoa tai rajoitusta. Metsästysrikoksesta tuomitaan sakkoo tai vankeutta enintään kaksi vuotta. (Rikoslaki 48a:1.)

4.2 Metsästysrikosten ja -rikkomusten tekomuodot

Metsästyslaissa säädetään sallitut ja kielletyt metsästystavat. Metsästysrikosten ja -rikkomusten tekomuotoja ovat kielletyn pyyntivälineen käyttö, moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttö, rauhoitusajan ja -säädösten rikkominen, hirvieläinten pyyntilupien säädösten rikkominen, metsästysaseen tai -jousen säädösten vastainen kuljettaminen sekä ampuminen lähellä asutusta tai tieltä (Metsästyslaki 25 §, 26 §, 32 §, 33 §, 35 §, 36 §).

Kiellettyjä pyyntivälineitä ovat räjähteet, myrkyt, myrkytetyt tai tainnuttavaa ainetta sisältävät syötit, tainnuttavat ja tappavat elektroniset laitteet ja sähkölaitteet, elektronisesti suurentavat tai kuvaa muuttavat yöammuntaa varten tarkoitetut tähtäyslaitteet, keinotekoiset valonlähteet, kohteita valaisevat laitteet, peilit, muut häikäisevät laitteet, linnunliimat, lintuverkot, lintukoukut, toimintatavaltaan automaattiset aseet, lipaskooltaan yli kolme patruunaa sallivat itselataavat aseet, kaasun avulla pyydystäminen tai tappaminen, savun avulla pyydystäminen tai tappaminen, elävien eläinten käyttö houkuttimena, ampuma- tai teräaseella varustetut haudat ja ansat, ihmisille ja eläimille vaaralliset pyyntilaitteet, ei heti tappavat raudat, varsijouset tai muut sitä vastaavat jousiaseet, keihäät, harppuunat, puhallusputket ja ääntä synnyttävät koneelliset laitteet (Metsästyslaki 33 §).

Moottorikäyttöistä ajoneuvoa ei saa käyttää riistaeläimen pyyntitarkoituksessa hätyyttämiseen. Riistaeläintä ei saa myöskään ampua ajoneuvosta eikä sen suojasta tai välittömästi pysäyttämisen jälkeen sataa metriä lähempänä ajoneuvoa. Myöskään aluksesta tai veneestä ei saa ampua moottorin käydessä, ellei kyseessä ole haavoittuneen riistaeläimen lopetustilanne merialueella. (Metsästyslaki 32 §.)

Rauhoitusaikana riistaeläimen metsästys on kielletty eikä myöskään sen soidinta, pesintää tai poikasia saa häiritä (Metsästyslaki 36 §). Suomen riistakeskus määrittää vuosittain riistaeläinten yleiset rauhoitusajat. Joidenkin eläinten, kuten esimerkiksi hirvien, kohdalla on paikallisia eroja alkamis- ja päättymisajoissa. Vastaavasti taas esimerkiksi vesilintujen metsästys alkaa vuosittain aina samana päivänä 20. elokuuta. (Suomen riistakeskus.)

Suomen riistakeskus myöntää hirvieläinten pyyntiluvat. Kuusipeura, saksanhirvi, japaninpeura, hirvi, valkohäntäpeura ja metsäpeura ovat pyyntiluvan varaisia hirvieläimiä, joiden metsästys ilman pyyntilupaa on kielletty. Kauris taas ei ole pyyntiluvan varainen hirvieläin. (Metsästyslaki 26 §.)

Metsästysasetta tai metsästysjousta ei saa kuljettaa muuten kuin lataamattomana suojuksessa sellaisilla alueilla, jolla henkilöllä ei ole metsästysoikeutta tai -lupaa. Moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tulee metsästysaseet ja -jouset kuljettaa lataamattomana ja sijoitettuna suojuksen tai suojattuun tilaan. Maastossa ei saa kuljettaa metsästysasetta tai -jousta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla, ellei kyseessä ole virantoimituksessa oleva henkilö ja hallussapidolle on virantoimituksen laadusta johtuen tarve tai jos kyseessä on poliisin pyynnöstä suoritettava virka- tai virka-aputehtävä. (Metsästyslaki 35 §.)

Eläintä ei saa ampua 150:tä metriä lähempänä asuttua rakennusta, jos siihen ei ole rakennuksen omistajan tai haltijan lupaa. Ilman omistajan tai haltijan lupaa ei myöskään saa etsiä riistaeläintä pihaan eikä kulkea viljelyksillä metsästystarkoituksessa ennen kuin sato on korjattu. Riistaeläimen ampuminen rautatien tai yleisen tien yli on kielletty eikä myöskään riistaeläin tai ampuja saa olla ampumahetkellä tällaisella tiellä. Metsäkanalintua ei saa ampua edes yksityisellä tiellä eikä metsästäjäkään saa olla ampumahetkellä yksityisellä tiellä. (Metsästyslaki 25 §.)

4.3 Törkeä metsästysrikos ja tyypilliset tekomuodot

Törkeästä metsästysrikoksesta tuomitaan, jos metsästysrikoksessa 1) rikos tehdään erityisen raakalla tai julmalla tavalla, 2) rikoksen kohteena on suuri määrä riistaeläimiä, 3) tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä, 4) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti tai 5) tapetaan ahma, ilves, karhu, metsäpeura, saukko tai susi taikka vahingoitetaan sitä ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä. Törkeästä metsästysrikoksesta tuomitaan vankeutta vähintään neljä kuukautta ja enintään neljä vuotta. (Rikoslaki 48a:1a.)

Erityisen julma tai raaka tapa voi olla esimerkiksi riistaeläimen pyyntilaitteen tarkastamatta jättäminen tai vaahtomuovipallojen käyttö syöttinä. Erityistä raakuutta on myös eläimen näännyttäminen ajamalla sitä takaa pitkän aikaa tai sen tappaminen moottorikelkalla yliajamalla siten, ettei se kuole heti. (HE 221/2010.)

Suuri määrä riistaeläimiä tulee arvioida tapauskohtaisesti ja se on riippuvainen eläinlajista. Esimerkiksi jo neljän tai viiden hirven laitton metsästys voidaan katsoa suureksi määräksi riistaeläimiä, kun taas esimerkiksi yleisempien metsäkanalintujen osalta määrän tulisi olla huomattavasti suurempi. (HE 221/2010.)

Huomattavaa taloudellista hyötyä voi tulla, jos metsästetään suuri määrä riistaeläimiä. Lisäksi esimerkiksi tilanteet, jossa laittomasti metsästettyjen riistaeläinten kaupallinen arvo on korkea tai on jo olemassa valmiiksi järjestetyt myyntikanavat saaliille, voisivat täyttää huomattavan taloudellisen hyödyn kriteerit. (HE 221/2010.)

Erityistä suunnitelmallisuutta voisi olla esimerkiksi tutkimusta varten seurantalaitteella pannoitetun eläimen laitton järjestelmällinen seuranta metsästystarkoituksessa, laitton haaskalla pyynti tai laittoman

saaliin kaupallisten jakelukanavien järjestely. Erityistä suunnitelmallisuutta voi osoittaa myös rikoksen ilmitulon välttämiseen tähtäävä jälkien peittäminen esimerkiksi moottorikelkan telan tai suksien vaihtamiseksi. (HE 221/2010.)

4.4 Luvaton pyynti

Luvattomasta pyynnistä tuomitaan se, joka luvattomasti metsästää toisen metsästysalueella tai kalastaa tai muuten pyytää toisen kalavedessä taikka ylittää lakiin, lupaan, sopimukseen tai päätökseen perustuvan metsästys- tai kalastusoikeutensa. Luvattomasta pyynnistä tuomitaan myös se, joka tahallaan luvattomasti pyydystää tai tappaa rauhoittamattoman eläimen sellaisella alueella, jolla hänellä ei ole tähän oikeutta tai lupaa. Luvattomasta pyynnistä tuomitaan sakkoa. (Rikoslaki 28:10.)

4.5 Metsästysrikkomus

Metsästysrikkomukseen tuomitaan se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta metsästää 1) vastoin metsästyslain 20 §:n 3 momentissa, 23 §:n 1 momentissa, 32 §:ssä, 33 §:n 1 tai 2 momentissa tai 38 §:n 1 momentissa säädettyä tai mainittujen säännösten nojalla annettua kieltoa tai rajoitusta tai 2) 37 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettuna rauhoitusaikana tai ilman 10, 26, 41 tai 49 a §:ssä tai 52 §:n 3 momentissa tarkoitettua lupaa taikka rikkoen 10 §:n tai 41 a §:n 4 momentin nojalla säädettyä alueellista kiintiötä. (Metsästyslaki 74 §.)

Metsästysrikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta 1) menettelee vastoin metsästyslain 25 §:ssä tarkoitettua asutuksesta, viljelyksestä tai liikenneväylästä johtuvaa rajoitusta, 2) metsästää vastoin 34 §:n nojalla annetulla asetuksella säädettyä pyyntivälineen tai pyyntimenetelmän käytön rajoitusta, 3) kuljettaa metsästysasetta vastoin 35 §:n kieltoa, 4) häiritsee riistaneläintä vastoin 36 §:n kieltoa, 5) järjestää vastoin 30 §:ää metsästyksen ilman metsästyksen johtajaa, tai metsästää vastoin metsästyksen johtajan 30 §:n nojalla antamaa määräystä tai kieltoa, 6) menettelee vastoin 29 §:n nojalla annetun asetuksen nojalla pyyntilupaan liitettyä määräystä tai mainitun pykälän nojalla annetussa asetuksessa saaliin ilmoittamisesta säädettyä velvollisuutta tai määrääi-kaa, tai metsästää pyyntiluvasta 27 §:n nojalla rajatun alueen ulkopuolella, 7) menettelee vastoin 10 §:n 1 momentin tai 41 §:n 4 momentin taikka 41 a §:n 4 momentin nojalla annetun asetuksen pyyntilupaa tai poikkeuslupaa taikka saaliin ilmoitusvelvollisuutta taikka alueellista kiintiötä koskevassa säännöksessä säädettyä ilmoitusvelvollisuutta tai asetuksen nojalla pyynti- tai poikkeuslupaan otettua määräystä, 8) metsästää käyttämättä 29 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädettyjä hirvieläinten metsästyksessä käytettäviä varusteita, tai vastoin 29 §:n nojalla annetun asetuksen säännöstä hirvieläinten metsästyksessä käytettävästä koirasta, 9) metsästyksen johtajana jättää suorittamatta hänelle kuuluvan 30 §:n nojalla annetulla asetuksella säädetyn tehtävän, 10) metsästää tai toimii metsästyksen johtajana suorittamatta riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa säädettyä riistanhoitomaksua, 11) toimii ampujana vastoin 21 §:ssä säädettyä velvollisuutta ampumako-keen suorittamisesta, 12) laiminlyö metsästyskortin tai ampumakoetodistuksen esittämisen 22 §:ssä

säädetyllä tavalla, 13) metsästää tai toimii metsästyksen johtajana vastoin rikoslain 48 a luvun 6 §:n nojalla tuomittua metsästyskieltoa tai 14) jättää saaliin ilmoittamatta vastoin 38 a §:n 2 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta. (Metsästyslaki 74 §.)

Metsästyksrikkomuksesta tuomitaan sakkoa, jollei teko ole rikoslain 48 a luvun 1 tai 1 a §:n nojalla rangaistava tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta (Metsästyslaki 74 §).

4.6 Metsästyslain säännösten rikkominen

Metsästyslain säännösten rikkomiseen tuomitaan se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta 1) vahingoittaa riistaeläintä tai häiritsee sen soidinta, pesintää tai poikasia metsästyslain 37 §:n 1 momentin nojalla annetulla asetuksella säädettyinä rauhoitusaikana, 2) liikkuu luvatta riistansuojelu-alueella vastoin 39 §:n nojalla annettua rajoitusta tai kieltoa, 3) tuo maahan tai laskee luontoon vierasperäisen riistaeläimen tai vierasperäisen riistaeläinkannan taikka tuo Ahvenanmaalta olevan vierasperäisen riistaeläimen tai vierasperäisen riistaeläinkannan muualle Suomeen tai laskee tällaisen eläimen luontoon muualla Suomessa ilman 42 §:ssä säädettyä lupaa tai lupaehdon vastaisesti, 4) jättää noudattamatta 43 §:n nojalla annetulla asetuksella säädettyä riistan kauppaa koskevaa kieltoa tai rajoitusta, 5) luvatta pyydystää tai tappaa rauhoittamattoman eläimen vastoin 49 §:ssä säädettyä kieltoa tai 50 §:n nojalla annetun asetuksen säännöstä taikka menettelee vastoin 41 b §:n 3 tai 4 momentissa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta tai mainitun pykälän 5 momentin nojalla annetun asetuksen säännöstä saalisilmoituksen määräajasta tai hyväksymispäätökseen sisältyvää määräystä, 6) pitää koiraan luvatta irti vastoin 51–53 §:n kieltoa tai 7) jättää heitteille tai hylkää kissan vastoin 85 §:n säännöstä, 8) rikkoo 34 a §:n 1 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädettyä kieltoa tai 4 momentissa säädettyä merkintä- tai ilmoitusvelvollisuutta. (Metsästyslaki 75 §.)

Metsästyslain säännösten rikkomisesta tuomitaan myös se, joka saattaa pyyntivälineen toimintakunnottomaksi tai muulla tavoin häiritsee pyyntiä estääkseen tai vaikeuttaakseen metsästyslain 31 §:n vastaisesti toisen laillista metsästystä. Metsästyslain säännösten rikkomisesta tuomitaan sakkoa jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. (Metsästyslaki 75 §.)

4.7 Metsästysrauha

Metsästyslain mukaan laillisen metsästyksen estäminen tai vaikeuttaminen saattamalla pyyntiväline toimintakunnottomaksi tai häiritsemällä muulla tavoin pyyntiä on kiellettyä (Metsästyslaki 31 §). Käytännössä tämä merkitsee sitä, että pyyntivälineisiin ei saa luvatta koskea eikä metsästystä muutenkaan häiritä ja häirintään syyllistynyt henkilö tuomitaan metsästyslain säännösten rikkomisesta. (Ahlm ym., 2012, 91.)

Metsästysrauhaa ei pidä kuitenkaan yli tulkita ja jokaisella metsässä liikkujalla on myös hänelle kuuluvat jokamiehenoikeudet, jotka oikeuttavat esimerkiksi poimimaan marjoja ja sieniä metsästä. Yhteistyö muiden metsässä liikkujien kanssa on tärkeää vaaratilanteiden välttämiseksi. Usein esimerkiksi

sienestäjä ja marjastaja siirtyy mielellään muualle huomattaessaan joutuneensa metsästäjien passikettujen eteen. (Ahlholm ym., 2012, 91.)

4.8 Luvatta kaadettu eläin

Luvatta kaadettu tai kuolleena löytynyt riistaeläin kuuluu metsästyslain perusteella alueen metsästys-oikeuden haltijalle eli usein metsästysseuralla. Jos riistaeläin on metsästetty seuran mailla ilman seuran lupaa, on seuralla oikeus saada haltuunsa valintansa mukaan joko kaadettu riistaeläin tai riistaeläimen arvo. Riistaeläinten arvot määritellään alla esiteltyjen (taulukko 1 ja 2) maa- ja metsätaloustieteiden tutkimuskeskuksen vahvistamien elävän riistaeläimen ohjeellisten arvojen perusteella. (Metsästyslaki 79 § ja 83 §.)

Nisäkäs	Ohjeellinen arvo /aikuisen minimi, euroa
Ahma	8 200
Euroopanmajava	1 100
Halli	2 000
Hilleri	900
Hirvi	2 400
Ilves	1 400
Itämeren norppa	2 500
Japaninpeura	650
Kanadanmajava	200
Karhu	8 200
Kärppä	100
Kettu	100
Kirjohylje	2 800
Kuusipeura	650
Mäyrä	100
Metsäjänis	200
Metsäkauris	300
Metsäpeura	3 100
Minkki	100
Mufloni	450
Näätä	200
Orava	100
Pesukarhu	100
Piisami	100
Rämemajava	100
Rusakko	100
Saksanhirvi	650
Saukko	1 200
Supikoiria	100
Susi	6 100
Tarhattu naali	100
Valkohäntäpeura	600
Villikani	100
Villisika	1 000

Taulukko 1. Elävän riistaeläimen (nisäkäs) ohjeelliset arvot. Maa- ja metsätalousministeriön asetus elävän riistaeläimen ohjeellisista arvoista 2010.

Lintu	Ohjeellinen arvo, euroa
Alli	100
Fasaani	100
Haahka	100
Haapana	100
HeinäSORSA	100
Heinätavi	100
Isokoskelo	100
Jouhisorsa	100
Kanadanhanhi	150
Kiiruna	100
Lapasorsa	100
Merihanhi	150
Metsähanhi	900
Metso	700
Nokikana	100
Peltopyy	600
Punasotka	100
Pyy	100
Riekko	100
Tavi	100
Teeri	300
Telkkä	100
Tukkakoskelo	100
Tukkasotka	100

Taulukko 2. Elävän riistaeläimen (lintu) ohjeelliset arvot. Maa- ja metsätalousministeriön asetus elävän riistaeläimen ohjeellisista arvoista 2010.

4.9 Henkeen ja terveyteen tai omaisuuteen kohdistuvat rikokset

Jos metsästäessä aiheuttaessa vahinkoa toiselle ihmiselle, rikoslain 21 luvun säädökset henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista voivat tulla sovellettavaksi. Metsästyksen yhteydessä henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista voisi mahdollisesti tulla sovellettavaksi kuoleman- tai vammantuottamus. Lisäksi sovellettavaksi voisi tulla myös rikoslain 35 luvun vahingontekoa koskevat säännökset. (HE 203/2001.)

Perusmuotoisesta kuolemantuottamuksesta tuomitaan sakkoo tai enintään kaksi vuotta vankeutta (Rikoslaki 21:8). Törkeästä kuolemantuottamuksesta tuomitaan vankeutta vähintään neljä kuukautta ja enintään kuusi vuotta (Rikoslaki 21:9). Perusmuotoisesta vammantuottamuksesta tuomitaan sakkoo tai enintään kuusi kuukautta vankeutta ((Rikoslaki 21:10). Törkeästä vammantuottamuksesta tuomitaan sakkoo tai enintään kaksi vuotta vankeutta (Rikoslaki 21:11). Perusmuotoisesta vahingonteosta tuomitaan sakkoo tai enintään yksi vuosi vankeutta (Rikoslaki 35:1). Törkeästä vahingonteosta tuomitaan vähintään neljä kuukautta ja enintään neljä vuotta vankeutta (Rikoslaki 35:2).

4.10 Metsästyskielto

Metsästysrikoksen tuomion yhteydessä voidaan määrätä myös metsästyskielto määräajaksi. Jos henkilö on tuomittu syyllistyneen törkeään metsästysrikokseen, on hänet samalla myös määrättävä metsästyskieltoon vähintään kolmeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi ellei tuomioistuin jätä kieltoa määräämättä erityisen painavista syistä. Metsästysrikokseen syyllistynyt voidaan määrätä tuomion yhteydessä metsästyskieltoon vähintään yhdeksi ja enintään viideksi vuodeksi, jos hän on menettelylään osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta metsästystä koskevista säännöksistä. (Rikoslaki 48a:6.)

4.11 Menettämisseuraamus

Jos on tuomittu metsästysrikoksesta tai on luvatta pyydystänyt tai tappanut rauhoittamattoman eläimen, voi tuomioistuin harkintansa mukaan tuomita myös teossa käytetyn aseiden, pyyntilaitteen tai muun tekovälineen valtiolle menetetyksi. Luvattomasta pyynnistä, metsästysrikkomuksesta tai metsästyslain muiden kuin rauhoittamattoman eläimen pyyntiä ja tappamista koskevien säännösten rikkomisesta tuomittua tämä säännös ei koske. (Metsästyslaki 80 §.)

4.12 Piilorikollisuus

Sellaista rikollisuutta, joka on tullut poliisin tietoon ja se on rekisteröity, kutsutaan usein ilmiörikollisuudeksi. Virallisissa tilastoissa julkaistaan tietoja ilmiörikollisuudesta. Ilmiörikollisuus sisältää kuitenkin vain osan kaikesta yhteiskunnassa tapahtuvista rikoksista. Kokonaisrikollisuuden ja ilmiörikollisuuden erotusta kutsutaan piilorikollisuudeksi. (Lättilä & Heiskanen, 1983, 7.)

Metsästyksessä tapahtuva rikollisuus on pääosin piilorikollisuutta eli rikollisuutta, joka ei tule esitutkintaviranomaisten tietoon eikä sitä voida rekisteröidä rikoksena. Arviolta alle 10 prosenttia metsästysrikkoksista tulee viranomaisten tietoon. (Saario-Kuikko, 2022.) Esimerkiksi salametsästys on pääosin piilorikollisuutta (Erävalvontaraportti, 2011).

5 METSÄSTÄJÄKOULUTUS

Metsästäjätutkinto on Suomessa ollut käytössä jo vuodesta 1964 lähtien ja Suomi oli ensimmäinen Pohjoismaa, jossa metsästäjätutkinto otettiin käyttöön. Metsästys on tiukasti lainsäädännöllä säänneltyä toimintaa ja jo aloittelevan metsästäjän pitää tuntea laaja joukko säädöksiä voidakseen toimia sääntöjen mukaan vastuullisesti ja turvallisesti. Koska lainsäädäntö muuttuu ajan myötä, tulee metsästäjien myös seurata asioiden muuttumista sekä opetella uusia säädöksiä niiden muuttuessa. (Mikkola, 2020, 5, 11.)

Jokaisen metsästäjän on osoitettava metsästyksen ja riistanhoidon sekä metsästystä koskevien sääntösten ja määräysten tuntemus suorittamalla metsästäjätutkinto. Metsästäjätutkinnon suorittaminen on pakollista kaikille metsästäjille (Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta 2 §.)

5.1 Metsästäjän peruskoulutus

Metsästäjiltä vaaditaan tuntemusta metsästyslainsäädännöstä, lajintuntemuksesta, riistanhoidosta, eettisestä metsästyksestä, aseista ja patruunoista, turvallisuudesta, pyyntivälineistä, pyyntimenetelmistä sekä saaliin käsittelystä. Metsästäjätutkintotilaisuudessa suoritetaan kirjallinen koe, joka sisältää lajintunnistusosioita sekä monivalintatehtäviä. Tutkinnon voi suorittaa minkä ikäisenä tahansa eli metsästyskortilla ei ole alaikärajaa. Tutkinnon oppikirjana toimii Riistakeskuksen Metsästäjän opas. (Mikkola, 2020, 11.)

Metsästäjätutkintoon valmentavassa koulutuksessa opetetaan tuleville metsästäjille keskeiset metsästystä ja koiranpitoa koskevat säädökset. On tärkeää, että jokainen metsästäjä on tietoinen metsästyksen liittyvistä yleisimmistä määräyksistä ja siitä mikä on sallittua ja mikä kiellettyä. Koulutuksen suorittamisen jälkeen metsästäjä ei voi vedota tietämättömyyteen. Jokaisen metsästäjän tulee ymmärtää, että metsästys ei saa aiheuttaa vaaraa ja vahinkoa muille ihmisille tai omaisuudelle. Metsästäjällä on myös ennakoimisvastuu, joka tarkoittaa sitä, että metsästys on suunniteltava niin että vaaran tai vahingon mahdollisuus olisi mahdollisimman pieni. Jokaisen metsästäjän tulee myös ymmärtää, että vaaran aiheuttaminen tahallaan tai törkeällä huolimattomuudellaan täyttää metsästysrikoksen tunnusmerkistön. (Ahlholm ym., 2012, 90–91.)

5.2 Ampumakoe

Metsästysasetuksen mukaan kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran, metsäkauriin, hirven, valkohäntäpeuran, metsäpeuran, karhun tai villisian metsästys rihatulla luotiaseella tai metsästysjousella vaatii metsästyslain 21 §:n mukaisen ampumakokeen suorittamisen (Metsästysasetus 16a §).

Ampumakokeita on kolme erilaista riippuen metsästettävästä lajista:

1. Metsäskauriskoe on metsäkauriin metsästystä varten

2. Hirvikoe on hirven, valkohäntäpeuran, saksanhirven, metsäpeuran, kuusipeuran, japaninpeuran ja villisian metsästystä varten

3. Karhukoe on karhun metsästystä varten

Kaikissa kokeissa ammutaan 75 metrin etäisyydeltä eläimen maalikuviin, jonka osuma-alueen halkaisija on kokeesta riippuen 17–23 senttimetriä. Jokaisessa kokeessa ammutaan neljä laukausta vapaalintaisesta asennosta ja ampuessa voi käyttää tukea. Koe hyväksytään, jos kaikki neljä laukausta ovat osuma-alueen sisällä. (Suomen riistakeskus.)

6 METSÄSTYKSEN VALVONTA

Metsästystä valvotaan useiden eri tahojen toimesta. Metsästyksen valvontaa suorittavat riistakeskuk-
sen riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvojat, jotka ovat tavallisesti metsästäjiä. Lisäksi valvontaa
suorittavat poliisi, rajavartiolaitos, tulli sekä valtion mailla Metsähallituksen erätarkastajat. Erätarkasta-
jat ovat ainoita viranomaisia Suomessa, joiden ainoa tehtävä on erävalvonnan suorittaminen. (Ahl-
holm ym., 2012, 113.) Metsästyslaki määrittelee poliisin, rajavartiolaitoksen, tullin sekä riistahallinto-
lain mukaiset metsästyksenvalvojat metsästyksen säännöksiä ja määräyksiä valvoviksi viranomaisiksi
(Metsästyslaki 88 §).

6.1 Metsästäjien edunvalvonta

Suomen metsästäjäliitto on käytännössä ainoa metsästäjien edunvalvoja Suomessa. Metsästäjäliitto
edustaa järjestäytyntä metsästystä Suomessa ja samalla se edustaa suomalaisia metsästäjiä kan-
sainvälisillä foorumeilla. Metsästäjillä on myös ammattilobbareita Brysselissä, joiden tehtävänä on
löytää lakiesityksistä metsästystä vaikeuttavia seikkoja, korjata niitä ennen esitysten hyväksymistä
sekä tuoda niitä ilmi suomalaisille päätöksentekijöille. (Ahlholm ym., 2012, 22.)

Metsästäjäliitto kouluttaa metsästysseurojen toimihenkilöitä seuratoiminnan eri osa-alueilla. Lisäksi
metsästäjäliitto vastaa metsästysampumatoiminnasta Suomessa. Metsästysampumatoiminta käsittää
perusmetsästäjien ampumakoulutuksen sekä laajan metsästysampumalajien kilpailutarjonnan. Li-
säksi tarjolla on nuorisokoulutusta sekä jäsenten neuvonta metsästysseuratoimintaan liittyvissä kysy-
myksissä. (Ahlholm ym., 2012, 28–29.)

6.2 Kurinpito metsästysseurassa

Metsästysseuroilla on hyvä olla kurinpitotoimia valmisteltuina tilanteita varten, jossa pitää puuttua
seuraan kuuluvan henkilön käyttäytymiseen. Oikein käytetyt kurinpitotoimet puuttuvat tilanteisiin
ajoissa lievin keinoin, jolloin vältetään vakavammilta toimenpiteiltä. Metsästysseurassa toteutetut ku-
rinpitokeinot tulee olla mainittu seuran säännöissä. Rangaistuksia jaettaessa tulee luonnollisesti olla
samat periaatteet kaikille jäsenille ja muistaa rangaistusten kohtuullisuus. (Ahlholm ym., 2012, 59,
93.)

Kurinpidossa tärkeässä osassa on ennakolta annettujen ohjeiden merkitys. Toimintaa tulee suunni-
tella ennakkoon ja esimerkiksi hirviijahtiin osallistuville annetaan selkeät toimintaohjeet ennen jahdin
alkua. Elleivät osallistujat noudata hyvin annettua ohjeistusta, voidaan katsoa rikkomisen olevan vä-
hintäänkin huolimatonta ja jopa tahallista. Tällaisiin tilanteisiin on syytä puuttua välittömästi, jotta
mahdollisesti hankaliilta tilanteilta vältetään jatkossa. Parhaimmillaan kurinpitotoimet toimivat ennalta-
ehkäisevinä toimenpiteinä. Kurinpitotoimenpiteitä voivat olla erottaminen, määräaikainen erottaminen,
metsästyskielto, varoitus ja nuhtelu. (Ahlholm ym., 2012, 59–60.)

6.3 Riistanhoitoyhdistysten valvojat

Riistahallintolain mukaan Suomen riistakeskuksen tehtävä on edistää kestävästä riistataloutta, tukea riistanhoitoyhdistysten toimintaa, huolehtia riistapolitiikan toimeenpanosta sekä hoitaa sille säädettyjä julkisia hallintotehtäviä. Suomen riistakeskuksen julkisiin hallintotehtäviin kuuluvat myös riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvojen nimittäminen ohjaus ja valvonta. (Riistahallintolaki 1 § ja 2 §.) Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistys avustaa metsästyksen valvonnasta vastaavia viranomaisia eli poliisia, tullia sekä rajavartiolaitosta (Riistahallintolaki 1 §, 2 § ja 14 §).

Metsästyksenvalvojan tehtävä on seurata metsästyksen lainmukaisuutta ja ilmoittaa tarvittaessa havainnoistaan valvonnasta vastaaville viranomaisille ja avustaa heitä. Metsästyksenvalvojalla on oikeus tarkastaa metsästäjän henkilöllisyys, metsästysoikeus, riistanhoitomaksun suorittaminen sekä mahdollisesti vaadittavien ampumakokeiden suorittaminen. Lisäksi hänellä on oikeus tarkastaa metsästyksessä käytetyt pyyntivälineet ja -menetelmät. (Riistahallintolaki 23 §.)

Metsästyksenvalvojan on suoritettava riistakeskuksen järjestämä koulutus (Ahlholm ym., 2012, 114). Metsästyksenvalvojan kelpoisuudesta säädetään riistahallintolaissa, jonka mukaan metsästyksenvalvojan tulee olla 18 vuotta täyttänyt, täysivaltainen ja rehelliseksi ja luotettavaksi tunnettu henkilö sekä henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva (Riistahallintolaki 20 §).

6.4 Poliisin erävalvonta

Poliisi valvoo metsästystä osana muuta valvontaa ja tekee yhteistyötä muiden erävalvontaviranomaisten kanssa. Tavallisimpia poliisin valvonnan muotoja ovat tehostettu valvonta loppukesästä ja alkusyksyllä metsästyskausien alkaessa esimerkiksi sorsan- tai hirvenmetsästyksen alkaessa. (Ahlholm ym., 2012, 114.)

Poliisi voi tarkastaa esimerkiksi metsästäjän metsästysoikeuden kyseisellä alueella, metsästyskortin voimassaoloaikaa, aseiden hallussapitolupia, aseiden ja patruunoiden laillisuutta sekä radiopuhelimien lainmukaisuutta. Tyypillisiä asioita joihin poliisi puuttuu ovat esimerkiksi hirvenmetsästyksessä käytettävien oranssien liivien ja päähineiden käyttö, aseiden kuljetustapa ajoneuvossa sekä saaliin ja metsästysmenetelmien laillisuus. (Ahlholm ym., 2012, 114.)

6.5 Metsähallituksen erävalvonta

Metsähallituksen erätarkastajat suorittavat metsästyksenvalvontaa valtion maa- ja vesialueilla. Erätarkastajan kelpoisuus vaatimuksena on poliisin perustutkinto sekä perehtyneisyys erävalvontaan. (Laki Metsähallituksen erävalvonnasta 1 §, 2 § ja 3 §.)

Erätarkastajalla on poliisiin verrattavia oikeuksia erävalvontatehtävissä. Niitä ovat esimerkiksi henkilöllisyyden selvittäminen, kiinniotto-oikeus, turvallisuustarkastus, ratti- ja vesiliikennejuopumusvalvonta, sekä ampuma-aseiden ja tarvikkeiden haltuunotto. Erätarkastajalla on myös oikeus käyttää virkatehtävillään voimakeinoja, jos poliisin tai rajavartiolaitoksen virka-apua ei ole saatavilla. (Laki Metsähallituksen erävalvonnasta 6 § – 10 §.) Erätarkastajilla on myös oikeus rikesakon määräämiseen erävalvonnassa ilmi tulleiden rikosasioiden yhteydessä (Laki Metsähallituksen erävalvonnasta 14 §).

6.6 Rajavartiolaitoksen erävalvonta

Rajavartijat valvovat metsästystä muun valvonnan yhteydessä rajan tuntumassa ja merivartijat merialueilla. Rajavartiolaitoksella on myös erävalvontaan erikoistuneita vartijoita. Tyypillistä valvontaa on tehostettu valvonta syksyisin yhdessä poliisin ja muiden valvontaviranomaisten kanssa. Rajan pinnassa valvotaan erityisen tarkasti siellä liikkuvia metsästäjiä ja tarkastetaan, että heillä on voimassa oleva rajavyöhykelupa, joka oikeuttaa liikkumaan alueella. (Ahlholm ym., 2012, 115.)

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimukseni päätavoitteena on selvittää, että onko poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten määrä kasvanut Suomessa vuosien 2011–2020 välisenä aikana. Tavoitteena on myös selvittää, että onko poliisin tietoon tulleiden rikosten absoluuttinen määrä kasvanut ja onko rikosten määrä per metsästäjä kasvanut.

Tavoitteenani on lisäksi selvittää löytyykö metsästäjämääristä, ikäjakaumasta tai sukupuolijakaumasta rikosten muutoksiin vaikuttavia tekijöitä.

Tutkimukseni aineistona käytän PolStat-järjestelmästä saatuja tietoja metsästysrikoksista alueittain vuosilta 2011–2020, erävalvojen valvontaraportteja sekä Suomen Riistakeskukselta saatuja tietoja metsästäjämääristä, ikäjakaumasta sekä sukupuolesta. PolStatin tiedoissa metsästysrikoksiin sisältyvät törkeät metsästysrikokset, metsästysrikokset sekä metsästysrikkomukset.

7.1 Tutkimuksen reliabelius, validius ja kokonaisluotettavuus

Tutkimuksen reliabiliteettia ja validiutta tulee arvioida jo tutkimusta tehdessä. Tutkimuksen reliabeliuden arvioinnilla tarkoitetaan tutkimuksen kykyä tuottaa ei-sattumanvaraisia tutkimustuloksia ja tulosten pysyvyyttä mittauksesta toiseen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että onko tutkimus toistettavissa ja tuottaako se silloin täsmälleen samat tulokset riippumatta tutkijasta. (Vilka, 2007, 149.)

Tutkimuksen validiudella tarkoitetaan tutkimuksen kykyä mitata juuri sitä, mitä oli tarkoituskin mitata. Valideetin arvioinnissa tärkeää on arvioida, onko tutkija onnistunut teoreettisten käsitteiden siirtämisessä arkikielen tasolle, ovatko valitut asteikot toimivia ja minkälaisia epätarkkuuksia mittareihin sisältyy. (Vilka, 2007, 151.)

Tutkimuksen kokonaisluotettavuus koostuu reliabiliteetin ja validiuden yhteisarvioinnista. Kokonaisluotettavuudeltaan hyvätasoisena tutkimuksena voidaan pitää tutkimusta, jonka otos edustaa perusjoukkoa ja mittaaminen sisältää mahdollisimman vähän satunnaisvirheitä. (Vilka, 2007, 152.)

Mielestäni tutkimukseni reliabiliteetti on hyvä, koska otokseni edustaa kattavasti perusjoukkoa. Valittu päätös on luotettavista lähteistä koostuva PolStatista poimittu metsästysrikosten määrä poliisilaitoksittain, erävalvojen valvontaraportit sekä Suomen Riistakeskuksen toimittamat metsästäjämäärät ikä- ja sukupuolijakaumittain. Riistakeskuksen toimittamat metsästäjämäärät sisälsivät kahden vuoden osalta hyvin pieniä muutaman prosentin poikkeamia ikäjakaumien ja metsästäjien kokonaismäärän välillä, joita ei voida pitää olennaisina.

Tutkimukseni valideetti on myös mielestäni hyvällä tasolla teoreettisten käsitteiden osalta, koska olen avannut teoreettisia käsitteitä arkikielelle ja havainnollistanut asioita esimerkein. Valitut mitta-asteikot ovat myös mielestäni hyviä. Mittarit sisältävät kuitenkin epätarkkuuksia, koska tutkitaan ainoastaan

poliisin tietoon tulleita metsästysrikoksia ja metsästysrikoksissa piilorikollisuus on hyvin yleistä, mikä aiheuttaa epätarkkuutta poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten määriin vuosittain. Polstat-järjestelmästä ei ollut saatavilla metsästysrikosten tekotapoja, joten metsästysrikoksia ei voitu analysoida tekotapojen kehityksen suhteessa. Metsästäjämäärien alueellista jakaumaa ei myöskään voida tarkastella, koska metsästäjät ovat rekisteröitynä yleensä asuinalueensa riistanhoitoyhdistykseen eikä tiedossa ole heidän tosiasiallisia metsästysalueitaan, jotka voivat olla hyvinkin kaukana asuinalueesta. Metsästysrikosten määrän vertaaminen metsästäjämäärään ei ole myöskään aivan ongelmallista, koska metsästysrikoksia voivat tehdä myös muut kuin metsästäjät.

Tutkimukseni kokonaisluotettavuus on mielestäni kohtuullisen hyvällä tasolla, koska reliabiliteetti on hyvällä tasolla ja valideettikin kohtuullisella tasolla. Tutkimukseni tutkii juuri sitä, mitä pitikin tutkia, huomioiden tutkimusaineiston rajoitteet. Tutkimuksen otos on mielestäni tutkimuksen kohteeseen sopeva ja valittu analyysimenetelmä tuottaa selkeitä ja havainnollisia tutkimustuloksia. Tutkimus olisi myös helposti uudelleen toistettavissa ja kuka tahansa toinen tutkija päätyisi samoihin lopputuloksiin hyödyntämällä samaa aineistoa.

7.2 Tutkimuksen käsitteitä

PolStat-järjestelmä on Poliisihallituksen ylläpitämä poliisin valtakunnallinen tulostietojärjestelmä, jonka avulla tuotetaan tilastoja ja raportteja poliisin toiminnasta. Se on tietovarasto poliisille ja myös ulkopuolisille tiedontarvitsijoille. (Sisäinen turvallisuus.)

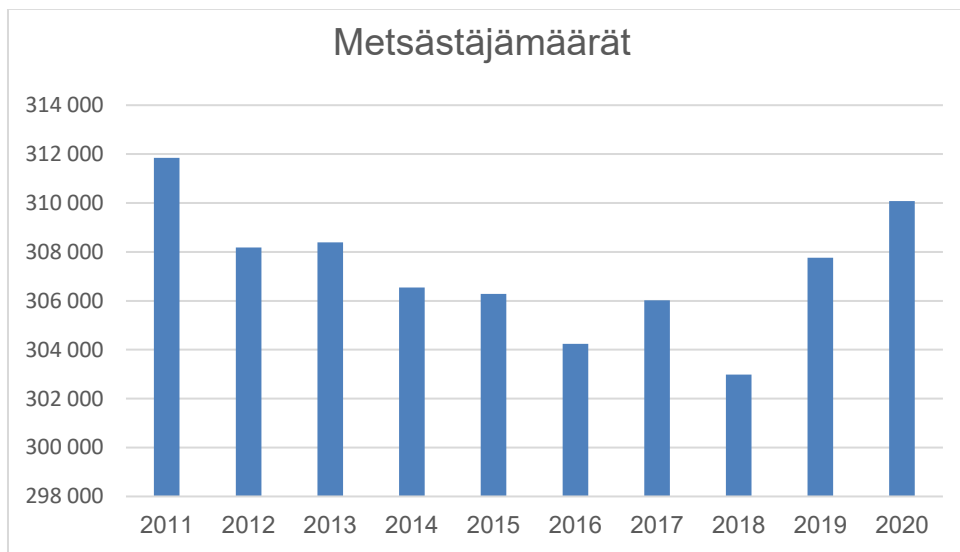
Korrelaatio tarkoittaa riippuvuussuhdetta ja korrelaatiokerroin ilmaisee numeroarvona kahden muuttujan välisen riippuvuuden. Korrelaatiokertoimen tuloksen lukuarvo on aina $-1:n$ ja $1:n$ välillä. Mitä lähempänä nollaa tulos on, sitä heikompi on muuttujien tilastollinen riippuvuus. Korrelaatio ei kuitenkaan suoraan kuvaa asioiden välistä syy-seuraussuhdetta. (Vilka, 2007, 130–131.)

8 TUTKIMUSTULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

8.1 Metsästäjämäärät Suomessa

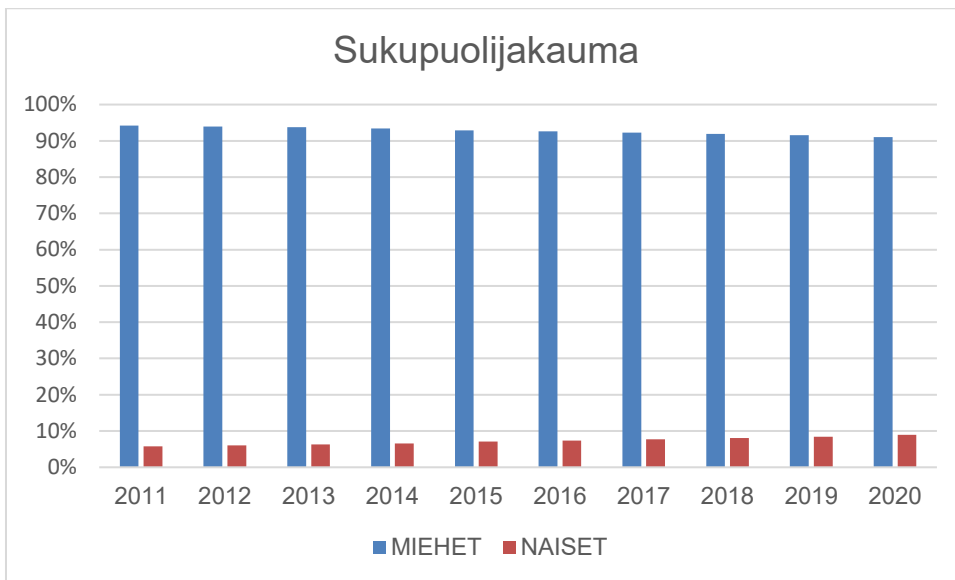
SUKUPUOLI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
MIHET	293 714	289 531	289 079	286 352	284 571	281 873	282 285	278 498	281 711	282 328
NAISET	18 139	18 656	19 311	20 190	21 706	22 372	23 735	24 490	26 048	27 746
YHTEENSÄ	311 853	308 187	308 390	306 542	306 277	304 245	306 020	302 988	307 759	310 074

Taulukko 3. Metsästäjämäärät sekä miesten ja naisten osuus Suomessa 2011–2020

Kaavio 1. Metsästäjämäärät Suomessa 2011–2020

Metsästäjämäärät ovat laskeneet vuoden 2011 tasosta ja olivat alimmillaan vuoden 2018 kohdalla, jolloin metsästäjämäärät olivat laskeneet vuodesta 2011 lähes kolme prosenttia. Viimeisen kahden vuoden aikana metsästäjämäärät ovat kuitenkin olleet taas nousussa, mutta eivät ole vielä saavuttaneet vuoden 2011 tasoa.

Kaavio 2. Metsästäjien sukupuolijakauma 2011–2020

Naisten osuus metsästäjissä on kasvanut joka vuosi. Naisten osuus vuonna 2011 oli noin kuusi prosenttia ja vuonna 2020 naisten osuus metsästäjistä oli jo yhdeksän prosenttia.

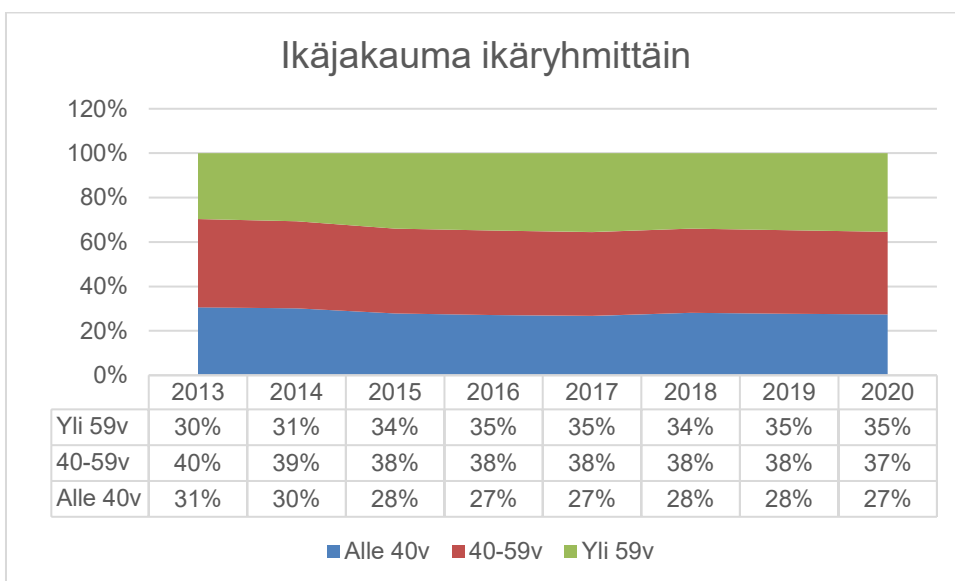

Kaavio 3. Metsästäjien ikärakenne vuonna 2013

Kaavio 4. Metsästäjien ikärakenne vuonna 2020

Metsästäjien ikärakenteessa on selkeästi havaittavissa metsästäjien keski-ikänsä nousu eikä uusia nuoria metsästäjiä ole saatu harrastuksen pariin yhtä paljon kuin aiemmin. Vuonna 2013 suurimmat ikäluokat koostuivat 50–59 vuotiaista. Vastaavasti vuonna 2020 suurimmat ikäluokat koostuivat 55–64 vuotiaista.

Kaavio 5. Metsästäjien ikäjakauma ikäryhmittäin 2013–2020

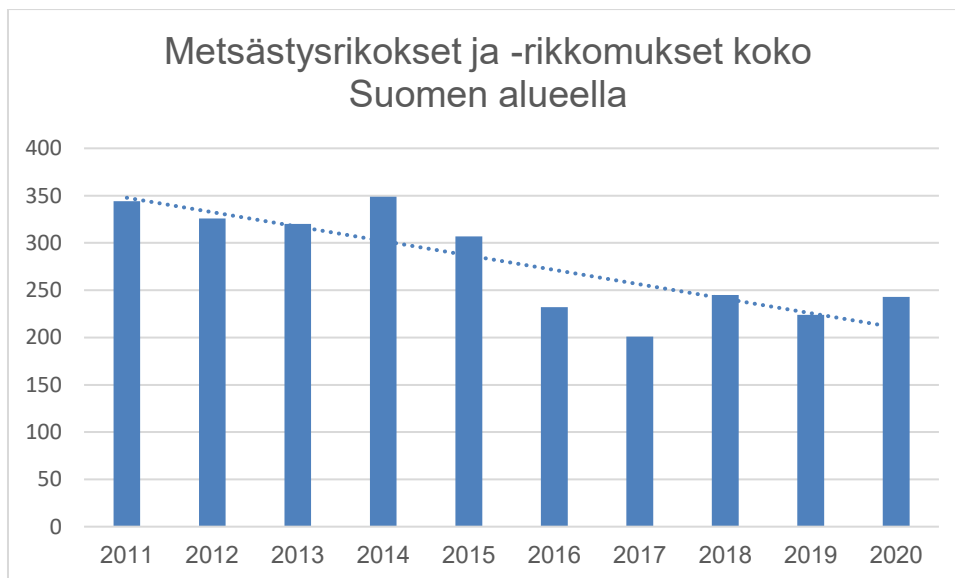
Metsästäjien ikäjakaumassa on havaittavissa selkeä muutos yli 59-vuotiaiden ryhmässä. Vuonna 2013 yli 59-vuotiaiden osuus oli 30 prosenttia kun taas vuonna 2020 osuus oli noussut 35 prosenttiin. Vastaavasti alle 40-vuotiaiden osuus on laskenut. Vuonna 2013 osuus oli 31 prosenttia ja vuonna 2020 osuus oli laskenut 27 prosenttiin.

8.2 Metsästysrikokset ja -rikkomukset Suomessa

Alue											Keski- Muutos		
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	arvo	2011-2020	%
Oulu	96	80	73	74	64	52	40	43	51	54	63	-42	-44 %
Itä-Suomi	71	59	77	91	79	48	46	33	46	42	59	-29	-41 %
Lappi	67	80	52	46	43	35	32	46	37	22	46	-45	-67 %
Sisä-Suomi	32	28	35	36	27	25	20	30	29	31	29	-1	-3 %
Lounais-Suomi	18	25	27	30	32	17	22	31	16	28	25	10	56 %
Pohjanmaa	21	25	20	26	22	19	16	26	17	14	21	-7	-33 %
Häme	10	6	13	15	12	19	10	12	15	17	13	7	70 %
Länsi-Uusimaa	13	10	5	15	5	9	7	7	7	13	9	0	0 %
Kaakkois-Suomi	8	8	11	10	11	4	3	12	3	6	8	-2	-25 %
Itä-Uusimaa	7	3	6	4	9	4	4	5	3	16	6	9	129 %
Helsinki	1	2	0	2	2	0	1	0	0	0	1	-1	-100 %
Ahvenanmaa	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0 %
YHTEENSÄ	344	326	320	349	307	232	201	245	224	243	279	-101	-29 %

Taulukko 4. Metsästysrikokset ja – rikkomukset 2011–2020

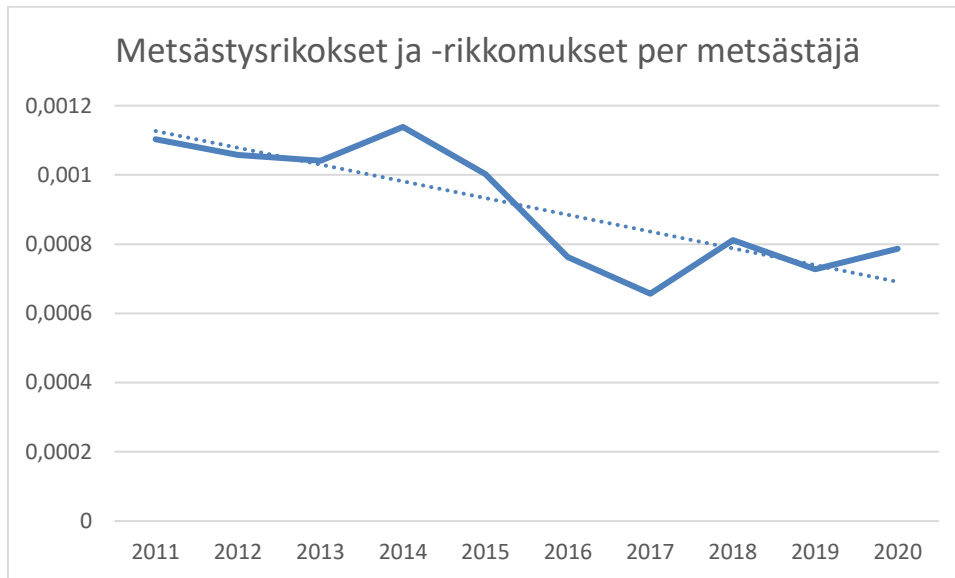
Taulukko 4:n alueet ovat suuruusjärjestyksessä metsästysrikosten ja -rikkomusten määrällä mitattuna vuosien 2011 ja 2020 välisenä aikana. Vuosien 2011 ja 2020 välillä eniten metsästysrikoksia ja -rikkomuksia tapahtui suurilla alueilla Oulussa, Itä-Suomessa sekä Lapissa ja vastaavasti vähiten tai ei ollenkaan Helsingissä ja Ahvenanmaalla.

Kaavio 6. Metsästysrikokset ja -rikkomukset koko Suomen alueella 2011–2020

Koko Suomen tasolla metsästysrikosten ja -rikkomusten määrässä on havaittavissa selkeää laskua vuoden 2011 tasosta vuoteen 2020. Vuonna 2011 metsästysrikoksia ja -rikkomuksia tuli poliisin tietoon yhteensä 344 tapausta kun vastaavasti vuonna 2020 poliisin tietoon tuli vain 243 tapausta. Laskua vuoden 2011 tasosta on 29 prosenttia.

Kaavion 6 lineaarinen trendiviiva osoittaa myös selkeästi, että metsästysrikokset ja -rikkomukset ovat laskussa koko Suomen tasolla. Muutaman viime vuoden osalta on havaittavissa pientä nousua, mutta vastaavaa vuosittaista vaihtelua on ollut myös vuosien 2013–2014 välillä, joten nämä vaihtelut voidaan olettaa olevan normaalia kausivaihtelua.

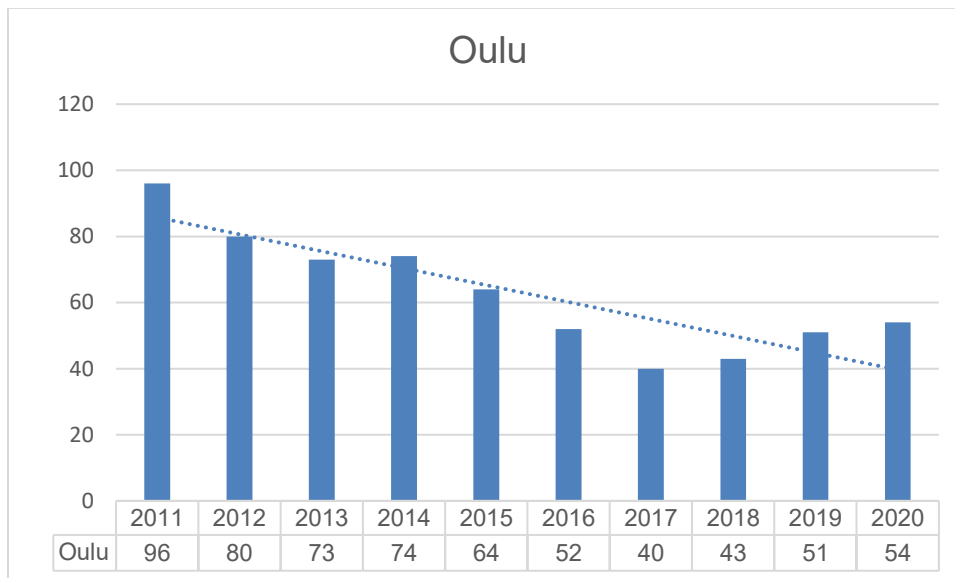

Kaavio 7. Metsästysrikokset ja -rikkomukset per metsästäjä 2011–2020

Kaavio 7 osoittaa, että metsästysrikokset ja -rikkomukset suhteutettuna metsästäjien määrään ovat myös laskeneet vuoden 2011 tasosta. Kaavion lineaarinen trendiviiva osoittaa myös laskevaa trendiä. Vuonna 2020 metsästäjiä oli taulukon 3 mukaan lähes sama määrä kuin vuonna 2011, mutta metsästysrikoksia ja -rikkomuksia on selkeästi vähemmän vuonna 2020 kuin vuonna 2011.

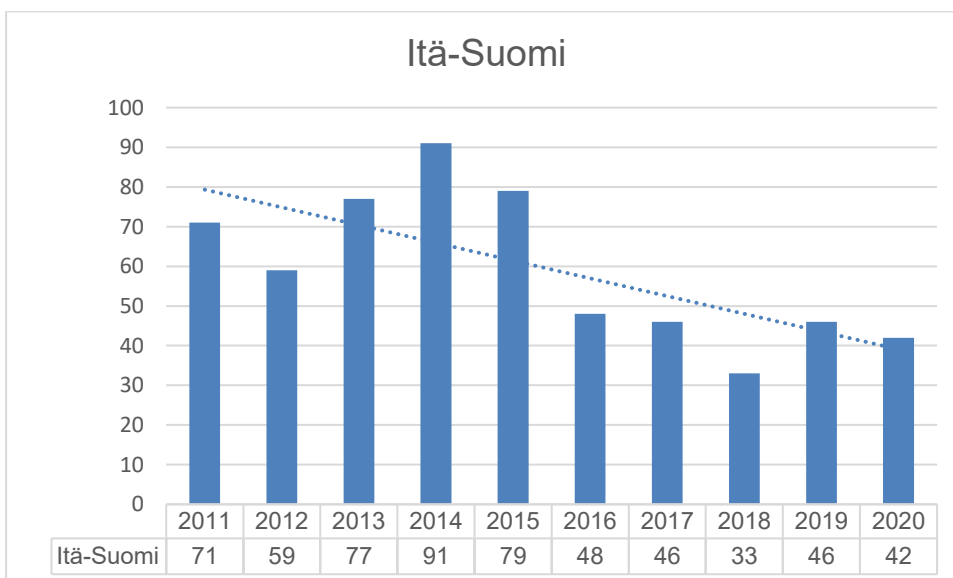
Jos metsästysrikosten ja -rikkomusten määrää koko Suomen tasolla tarkastellaan muuttujien korrelaation osalta, niin selkeästi esiin nousevat kaksi muuttujaa, joilla voidaan todeta olevan korrelaatiota metsästysrikosten ja -rikkomusten määrään. Korkeimman korrelaatiokertoimen käytettävissä olevista muuttujista saa kaaviossa 5 esitetty eniten vuosien 2013 ja 2020 välillä kasvanut ikäryhmä yli 59-vuotiaat, jonka korrelaatiokerroin on $-0,88$. Toiseksi korkeimman korrelaatiokertoimen saa sukupuolijakauman muutos kaaviossa 2, jossa naisten osuus on selkeästi lisääntynyt vuosien 2011 ja 2020 välillä ja vastaavasti miesten osuus pienentynyt. Sukupuolijakauman korrelaatiokerroin on miehillä $0,83$ ja vastaavasti tietenkin naisilla $-0,83$.

8.3 Metsästysrikosten ja -rikkomusten alueellinen kehitys Suomessa

Kaavio 8. Metsästysrikosten ja -rikkomusten kehitys Oulussa

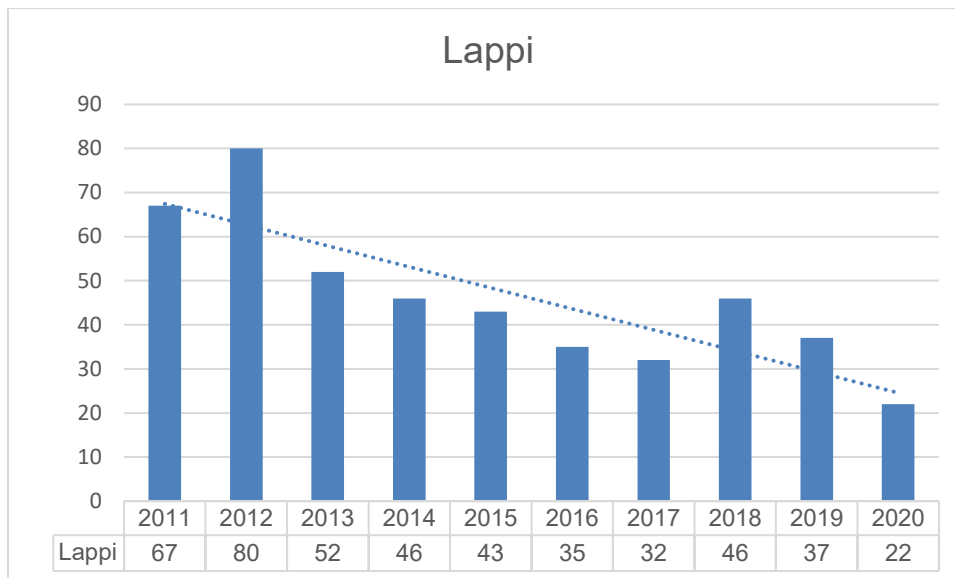
Taulukko 4:n mukaan Oulussa on poliisin tietoon tullut eniten metsästysrikoksia ja -rikkomuksia vuosien 2011–2020 välillä. Kaavio 8 osoittaa, että Oulussa metsästysrikosten ja -rikkomusten määrä on melko tasaisesti vähentynyt merkittävästi vuodesta 2011 ja lineaarinen trendiviiva osoittaa myös vähentymistä. Metsästysrikosten ja -rikkomusten määrä on vähentynyt vuodesta 2011 vuoteen 2020 44 prosenttia. Vuodesta 2018 lähtien on havaittavissa pientä nousua, mutta vastaavaa vaihtelua on vuosien 2013–2014 välillä, joten muutokset voidaan olettaa olevan vielä normaalia kausivaihtelua.

Kaavio 9. Metsästysrikosten ja -rikkomusten kehitys Itä-Suomessa

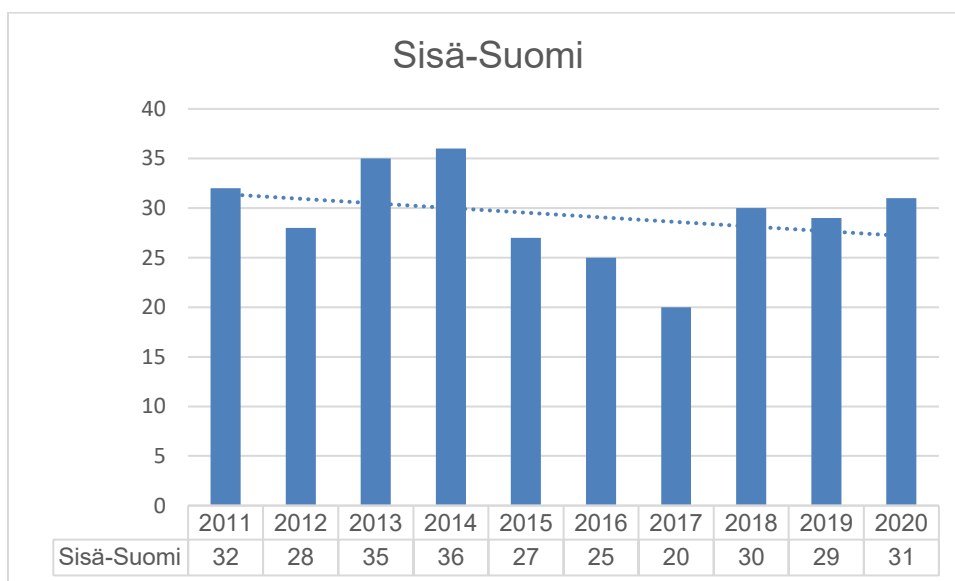
Kaavio 9 osoittaa, että Itä-Suomessa metsästysrikosten ja -rikkomusten osuus on vähentynyt vuodesta 2011 vuoteen 2020 41 prosenttia. Vuosina 2013–2015 metsästysrikokset ja -rikkomukset olivat

vielä selkeästi korkeammalla tasolla kuin vuonna 2011, mutta tämän jälkeen ne ovat laskeneet melko nopeasti alemmalle tasolle. Myös lineaarinen trendiviiva osoittaa jyrkkää laskua metsästysrikosten ja -rikkomusten määrässä.

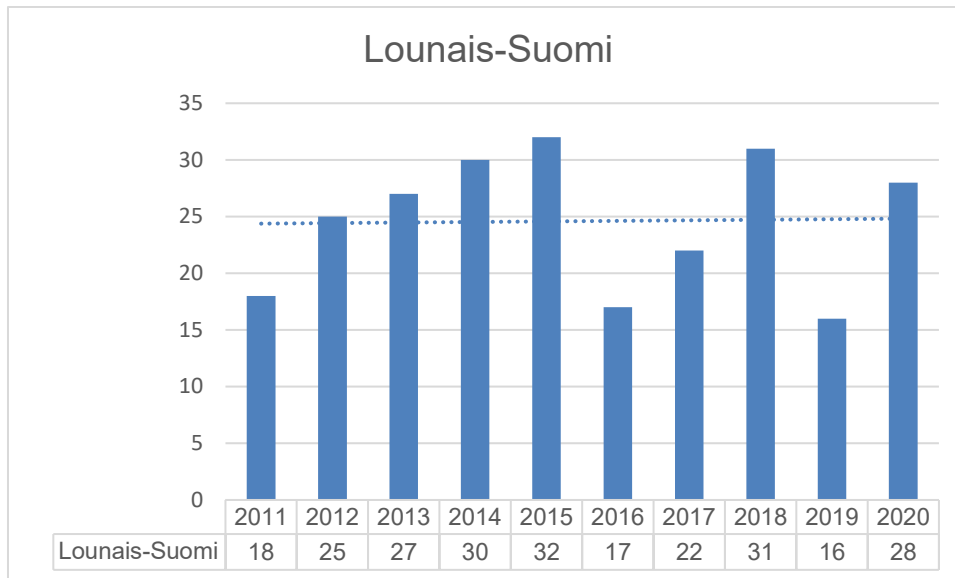
Kaavio 10. Metsästysrikosten ja -rikkomusten kehitys Lapissa

Kaavio 10 osoittaa, että Lapissa metsästysrikosten ja -rikkomusten osuus on vähentynyt vuodesta 2011 vuoteen 2020 67 prosenttia. Vuosina 2011 ja 2012 metsästysrikokset ja -rikkomukset olivat vielä selkeästi korkeammalla tasolla, mutta ovat sen jälkeen laskeneet alemmalle tasolle ja vuonna 2020 oli tarkastelujakson alhaisin taso. Myös lineaarinen trendiviiva osoittaa jyrkkää laskua metsästysrikosten ja -rikkomusten määrässä.

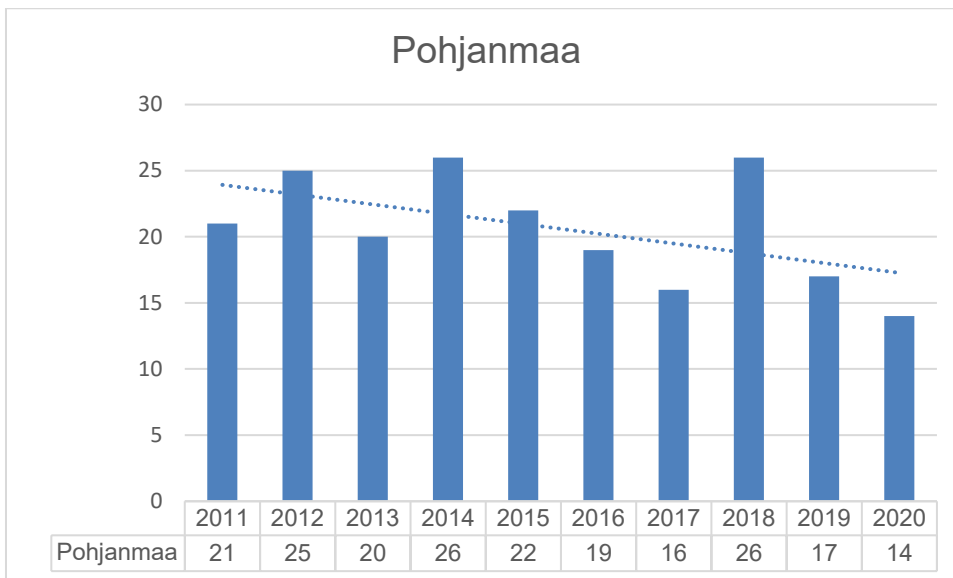
Kaavio 11. Metsästysrikosten ja -rikkomusten kehitys Sisä-Suomessa

Kaavio 11 osoittaa, että Sisä-Suomessa metsästysrikosten ja -rikkomusten määrässä ei ole kovin suurta vaihtelua vuositasolla. Metsästysrikosten ja -rikkomusten määrä on vuonna 2020 samalla tasolla kuin vuonna 2011. Vuosien 2013–2014 välillä määrässä oli havaittavissa lievää kasvua ja vastaavasti vuosien 2015–17 välillä lievää laskua. Nämä vaihtelut voidaan kuitenkin olettaa olevan vielä normaalia kausivaihtelua, koska kokonaismäärät ovat melko pieniä. Myös lineaarinen trendiviiva osoittaa vain erittäin lievää laskua, joten voidaan todeta määrien pysyneen lähes samantasoisina.

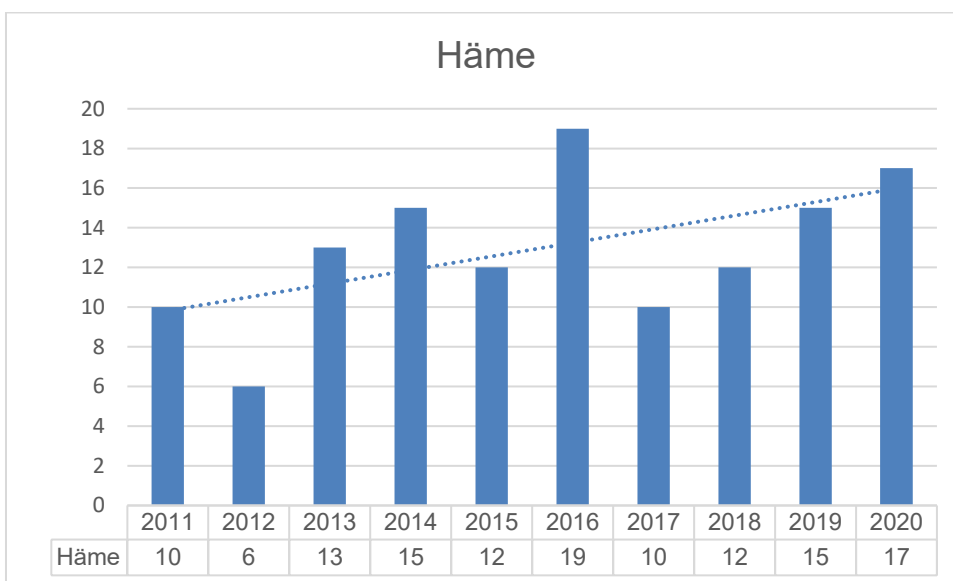
Kaavio 12. Metsästysrikosten ja -rikkomusten kehitys Lounais-Suomessa

Lounais-Suomessa on taulukon 4 mukaan eniten kasvua metsästysrikosten ja -rikkomusten määrässä. Myös lineaarinen trendiviiva osoittaa lievää kasvua. Vuositason vaihtelu on kuitenkin suurta vuosien välillä. Vuonna 2019 rikosten tai -rikkomusten määrä oli 16 ja vastaavasti seuraavana vuonna 2020 määrä oli melkein kaksinkertainen eli 28.

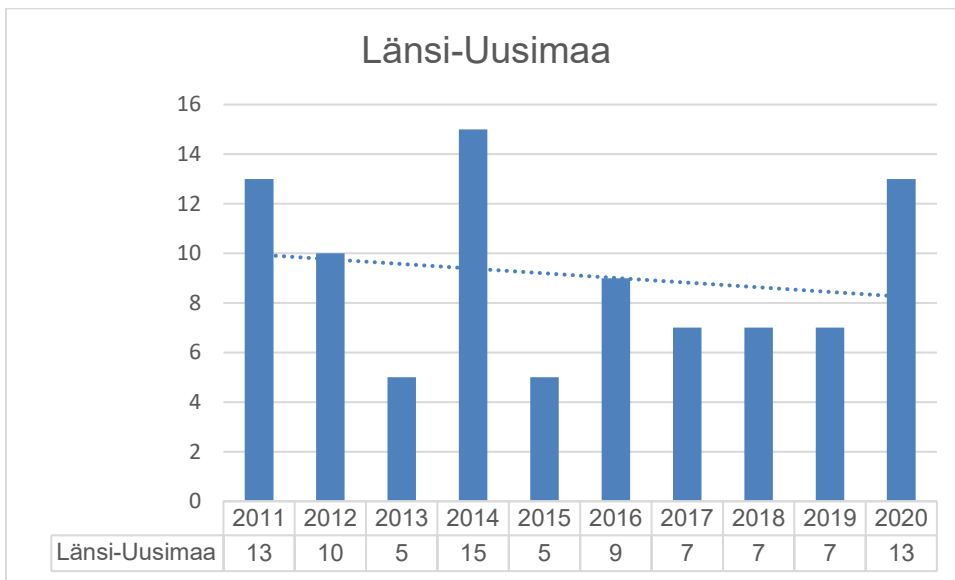
Kaavio 13. Metsästysrikosten ja -rikkomusten kehitys Pohjanmaalla

Metsästysrikosten ja -rikkomusten määrässä on huomattavaa vaihtelua eri vuosien välillä Pohjanmaalla. Vuonna 2018 määrä oli 26 kun taas kaksi vuotta myöhemmin 2020 määrä oli pudonnut 14:sta. Määrä on ollut viimeisten vuosien aikana laskemaan päin, jos ei oteta huomioon yksittäistä kasvupiikkiä vuonna 2018. Myös lineaarinen trendiviiva osoittaa laskua määrissä.

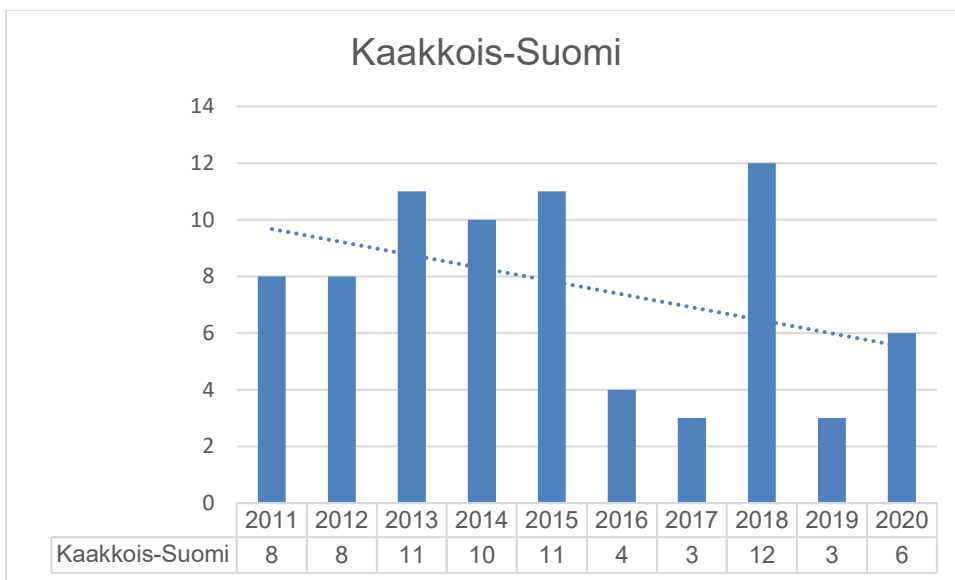
Kaavio 14. Metsästysrikosten ja -rikkomusten kehitys Hämeessä

Metsästysrikosten ja -rikkomusten määrässä on havaittavissa kasvua Hämeessä vuodesta 2013 alkaen. Määrällisesti kasvua ei ole vuodesta 2011 kuin 7 kappaletta, mutta koska kokonaismäärät ovat niin pieniä, niin prosentuaalinen kasvu on varsin korkea 70 prosenttia. Myös lineaarinen trendiviiva osoittaa selkeää kasvua määrissä.

Kaavio 15. Metsästysrikosten ja -rikkomusten kehitys Länsi-Uudellamaalla

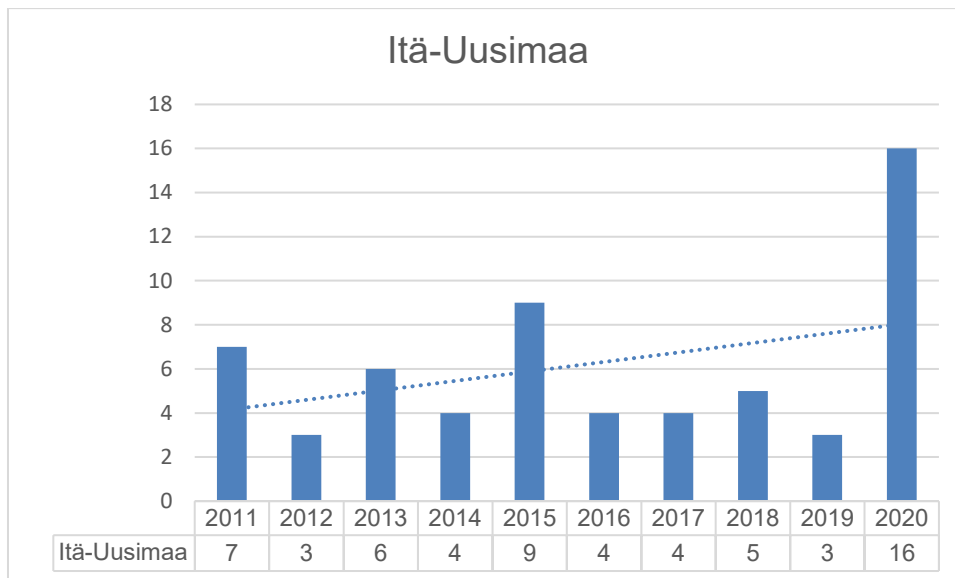
Kaavio 15 osoittaa, että metsästysrikosten ja -rikkomusten määrät ovat melko pieniä Länsi-Uudella- maalla. Vuosittaiset vaihtelut ovat suhteellisesti suuria, koska yksittäiset tapaukset nostavat suhteel- lista osuutta merkittävästi. Tapausten määrässä on havaittavissa lievää laskua, jota tukee myös line- aarisen trendiviivan lievä laskusuunta. Kuitenkin vuonna 2020 oli havaittavissa selkeää nousua ta- pausten määrässä ja tapaukset olivatkin samalla tasolla vuoden 2011 tason kanssa.

Kaavio 16. Metsästysrikosten ja -rikkomusten kehitys Kaakkois-Suomessa

Kaavio 16 osoittaa, että metsästysrikosten ja -rikkomusten määrät ovat melko pieniä Kaakkois-Suo- messa. Vuosittaiset vaihtelut ovat suhteellisesti suuria, koska yksittäiset tapaukset nostavat suhteel-

lista osuutta merkittävästi. Vuonna 2018 oli tapausten määrä ennätyskorkealla tasolla, mutta jo seuraavana vuonna vastaavasti taas ennätysmatalalla tasolla. Tapausten määrässä on havaittavissa laskua vuosina 2016–2020, jota tukee myös lineaarisen trendiviivan laskusuunta.

Kaavio 17. Metsästysrikosten ja -rikkomusten kehitys Itä-Uudellamaalla

Kaavio 17 osoittaa, että tapausten määrä Itä-Uudellamaalla on vuositasolla erittäin vähäinen, jolloin yksittäiset tapaukset nostavat suhteellista osuutta merkittäväksi. Tapausmäärät vuositasolla ovat pääsääntöisesti kolmen ja kuuden välillä. Merkittävä yksittäinen piikki tapauksissa on vuonna 2020, jolloin tapauksia oli peräti 16 kun esimerkiksi edellisenä vuonna niitä oli vain kolme.

Taulukko 4 osoittaa, että Helsingin ja Ahvenanmaan osalta määrien tarkastelu ei ole järkevää, koska vuositasolla tapauksia ei välttämättä ole yhtään tai niitä on korkeintaan kaksi.

8.4 Erävalvontaraporttien havainnot

Kaavio 18. Erävalvonnan asiakaskontaktit 2013–2020

Metsähallituksen vuosittain julkaisemista erävalvontaraporteista koostetusta kaaviosta 18 käy ilmi, että erävalvonnan asiakaskontaktit vuositasolla ovat pysyneet melko vakiintuneella tasolla, eikä määrissä ole isoja muutoksia vuositasolla. Vuoden 2012 raporttia ei ollut saatavilla julkisista lähteistä, minkä johdosta asiakaskontaktit on esitetty vuosien 2013 ja 2020 välillä.

Vuoden 2011 raportin keskeinen johtopäätös valvontahavainnoista oli, että suurpetoihin kohdistuneet rikokset vähenivät valtion mailla. Raportissa arveltiin törkeän metsästysrikoksen lisäyksen rikoslakiin vaikuttaneen rikosten määrään. Raportissa myös mainitaan, että salametsästys on tyypillisesti suurissa määrin piilorikollisuutta. (Erävalvontaraportti, 2011.)

Vuoden 2013 raportissa korostettiin hyvää viranomaisyhteistyötä. Viranomaisyhteistyö osoitti vahvuutensa kyseisenä vuonna paljastamalla törkeitä metsästysrikoksia kuten esimerkiksi Perhossa kolmen suden salatapon. Tämän ja muiden tapausten saama julkisuus lisäsi myös kansalaisten yhteydenottoja erätarkastajiin sekä suurpetokeskustelua puolesta ja vastaan. (Erävalvontaraportti, 2013.)

Vuoden 2014 raportissa todettiin, että metsästäjien rikkeet, erityisesti suurpetoihin kohdistuvat laittomuudet, olivat vähentyneet edellisvuodesta. Luonnonsuojelurikoksena tuli esiin yksi maakotkan tappo. (Erävalvontaraportti, 2014.)

Vuoden 2015 raportissa todettiin, että suurpetoihin kohdistuvia laittomuuksia oli vähiten 2000-luvulla. Luonnonsuojelurikoksena tuli esiin jo toisena peräkkäisenä vuonna maakotkan tappo. (Erävalvontaraportti, 2015.)

Vuoden 2016 raportissa todettiin, että erätarkastajat tekivät suurpetojen lailliseen metsästykseseen ja laittomaan pyyntiin liittyviä tarkastuksia ennätysellisen paljon. Siitä huolimatta suurpetoihin kohdistuvia laittomuuksia todettiin yhtä vähän kuin edellisvuonna eli vähiten 2000-luvulla. (Erävalvontaraportti, 2016.)

Vuoden 2017 raportissa todettiin, että suurpetoihin liittyviä tarkastuksia tehtiin ennätysmäärä. Siitä huolimatta laittomuuksia todettiin yhtä vähän kuin edellisenä vuonna. (Erävalvontaraportti, 2017.)

Vuoden 2018 raportissa todettiin, että kanalintukannat vahvistuivat edellisvuodesta, ja ilmoituksia lintuja tieltä ampuvista henkilöistä tulikin aiempaa vuotta enemmän. Tyypillisiä rikkeitä ovat vuodesta toiseen kanalintujen ampuminen tieltä, aseiden kuljettamiseen liittyvät rikkeet sekä puutteet hirvimiesten huomiovaatetuksessa. Suurpetoihin kohdistuvia laittomuuksia oli edelleen vähän. (Erävalvontaraportti, 2018.)

Vuoden 2019 raportissa todettiin, että kanalintujen tieltä ampumisista tuli runsaasti vihjeitä edellisvuoden tapaan. Suurpetoihin kohdistuvia laittomuuksia oli edelleen vähän. (Erävalvontaraportti, 2019.)

Vuoden 2020 raportissa todettiin, että metsästäjille sanktioita jouduttiin jakamaan muun muassa aseiden kuljetuksiin liittyvistä rikkomuksista, lyijyhaulien käytöstä vesilinnustuksessa, metsästyksenjohtajan laiminlyönneistä sekä kanalintujen tielle ampumisista. Suurpetoihin kohdistuvia laittomuuksia oli edelleen vähän. (Erävalvontaraportti, 2020.)

8.5 Johtopäätökset

Tutkimuskysymyksenä esitin, että onko poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten määrä kasvanut Suomessa vuosien 2011–2020 välisenä aikana. Tutkimukseni osoittaa, että poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten ja -rikkomusten määrä ei ole kasvanut Suomessa vuosien 2011 ja 2020 välisenä aikana vaan määrä on merkittävästi vähentynyt. Määrän muutos on selkeästi kytköksissä suurimpiin metsästysalueisiin eli Ouluun, Itä-Suomeen ja Lappiin, joissa kaikissa metsästysrikosten määrä on selkeästi vähentynyt vuodesta 2011. Metsästäjät todennäköisesti myös tekevät nykyään vähemmän metsästysrikoksia, koska poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten suhteellinen osuus on pienentynyt vuodesta 2011, vaikka pääosin metsästyksen valvontaa suorittavien erävalvojen valvontamäärät ovat pysyneet vuosittain samalla tasolla. Myös erävalvojen raporteissa toistui erityisesti suurpetoihin kohdistuneiden rikkomusten määrien vuosittainen väheneminen, vaikka valvontamäärät olivat pysyneet samalla tasolla vuosittain.

Mielenkiintoista oli myös huomata, että metsästäjien ikärakenne on selkeästi muuttumassa yhä vanhemmaksi eikä uusia nuorempia henkilöitä ole saatu harrastuksen pariin. Tämä tulee varmasti näkymään metsästyksen harrastajamäärissä negatiivisesti tulevaisuudessa, kun vanhemmat suuret ikäluokat lopettavat harrastuksen.

Metsästäjämäärät ovat olleet laskussa, mutta muutaman viimeisen vuoden aikana määrät ovat taas kääntyneet nousuun. Koronan takia ihmiset ovat alkaneet liikkumaan luonnossa enemmän ja myös epävakaa maailmanpoliittinen tilanne saattaa lisätä kiinnostusta metsästäystä kohtaan. Naisten määrä metsästäjissä on myös noussut joka vuosi.

Selittäviä tekijöitä poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten määrän vähenemiselle voidaan hieman löytää ikärakenteen muutoksesta sekä naisten metsästäjämäärän kasvusta. Jos metsästäjien ikärakenne käy tulevaisuudessa yhä vanhemmaksi ja naisten osuus lisääntyy, niin on mahdollista, että poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten määrä vähenee entisestään tulevaisuudessa.

Vaikka tutkimukseni perustuukin luotettavista lähteistä saatuihin tilastoihin, niin metsästyksessä merkittävä osa rikollisuudesta on kuitenkin piilorikollisuutta, joka ei tule koskaan viranomaisten tietoon. Sen vuoksi tutkimustuloksia ei voida pitää absoluuttisena totuutena, mutta tulokset ovat kuitenkin varmasti oikean suuntaisia, koska tarkastelun aikajänne on sen verran pitkä, että yksittäiset muutokset eivät heikennä lopputulosta merkittävästi eikä tiedossa ole valvontamäärien merkittäviä muutoksia vuosittain.

9 POHDINTA

Työni onnistui mielestäni hyvin ja saavutin tutkimukselle asetetut tavoitteet. Tutkimusaineiston rajallisuus aiheutti kuitenkin haasteita tutkimusosuuteen. Vaikka tutkimusosuutta ei voidakaan pitää kaikekkattavana selvityksenä poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten muutoksista Suomessa, niin siitä saa kuitenkin selville absoluuttiset ja suhteelliset muutokset poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten määrissä.

Tärkeä henkilökohtainen tavoitteeni oli lisätä omaa osaamistani metsästysrikosten valvonnasta ja metsästyksen liittyvästä lainsäädännöstä. Opin paljon metsästysrikoksista tutustuessani lainsäädäntöön, hallituksen esityksiin sekä erävalvojen raportteihin.

Tilastojen laatiminen ja analysointi olivat mielenkiintoista tekemistä ja vaikka käytettävissä ei ollut kovin paljon eri muuttujia, onnistuin kuitenkin löytämään hieman muutoksia selittäviä tekijöitä naisten määrän kasvusta sekä metsästäjien keski-ikä muutoksista.

Suuret vaihtelut tiettyjen alueiden poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosmäärissä olivat asia, joita olisin halunnut selvittää tarkemmin. Miksi esimerkiksi Itä-Uudellamaalla oli todettu 16 metsästysrikosta vuonna 2020 kun edellisenä vuonna niitä oli todettu vain kolme. Oliko valvontaa kenties lisätty vai johtuiko tämä jostain muusta syystä. Vastaavasti minua jäi myös ihmetyttämään Ahvenanmaan metsästysrikosten määrien olemattomuus. Viimeisen viiden vuoden aikana Ahvenanmaalla ei ole tullut poliisin tietoon yhtään metsästysrikosta, vaikka Ahvenanmaalla harrastetaan aktiivisesti ainakin kauriiden ja merilintujen metsästystä.

Olisin halunnut sisällyttää tutkimukseeni enemmän muuttujia, mutta niitä ei ollut saatavilla julkisista lähteistä. Toteutuneiden metsästysrikosten osalta olisi ollut mielenkiintoista luokitella rikoksia esimerkiksi tekotavan tai kohteena olen riistaeläimen mukaan. Susien metsästyksestä on puhuttu paljon julkisuudessa ja niiden osuus kaikista metsästysrikoksista olisi ollut kiinnostavaa tietoa. Myös metsästysrikoksen tekijän profilointi olisi ollut mielenkiintoista. Jatkotutkimus olisi mahdollista toteuttaa hankkimalla suurimpien alueiden käräjäoikeuksilta tiedot kaikista metsästysrikoksista, joista poimisi tietoa tutkimukseen rikosten tekotavoista, kohteena olleesta riistaeläimestä sekä tietoja metsästysrikoksen tekijästä (ikä, sukupuoli, asuinpaikka).

LÄHTEET

- Ahlholm Aku & Grenfors Ere. 2012. Metsästysseuran käsikirja. Joensuu: Suomen Metsästäjäliitto.
- Autto, Sini, Menettämisseuraamukset metsästysrikoksissa, Lapin yliopisto, 2020, luettavissa: <https://core.ac.uk/download/pdf/343158576.pdf>, viitattu 4.1.2022
- Hallituksen esitys 203/2001. Hallituksen esitys Eduskunnalle luonnonvararikoksia koskevien säännösten uudistamisesta
- Hallituksen esitys 221/2010. Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi rikoslain 48 a luvun, pakkokeinolain ja eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta
- Harhala, Jenna, Metsästyslaki ja -rikollisuus Suomessa, Vaasan ammattikorkeakoulu, 2015, luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/102570/Jenna_Harhala_Metsastyslaki_ja_rikollisuus_Suomessa.pdf?sequence=1&isAllowed=y, viitattu 4.1.2022
- Hirsijärvi, S., Remes, P. & Salovaara, P. 1998. Tutki ja kirjoita. 3.–4. painos. Tampere: Tammer-paino Oy.
- Laki Metsähallituksen erävalvonnasta. 1157/2005. Viim. muutos 18.1.2019, luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20051157?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=laki%20mets%C3%A4hallituksen%20er%C3%A4valvonnasta>, viitattu 7.2.2022
- Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta. 28.6.1993/616. Viim. muutos 15.6.2021, luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930616?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=riistanhoitomaksusta#a4.6.2021-495>, viitattu 7.2.2022
- Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta. 1709/2015. Viim. muutos 1.1.2016, luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151709>, viitattu 8.4.2022
- Lindholm, Jesse. Vaikenemisen laki – Miksi metsästysrikokset eivät tule viranomaisten tietoon?, Poliisiammattikorkeakoulu, 2019, luettavissa: <https://www.theseus.fi/handle/10024/260849>, viitattu 4.1.2022
- Lättilä & Heiskanen, 1983, Piilorikollisuus. Haastattelututkimus henkilöön kohdistuneesta ilmitulleesta rikollisuudesta ja piilorikollisuudesta. Helsinki.

Maa- ja metsätalousministeriön asetus elävän riistaeläimen ohjeellisista arvoista 7.4.2010, luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20100241?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=riistael%C3%A4imen%20ohjeellisista%20arvoista>, viitattu 7.2.2022

Maa- ja metsätalousministeriön asetus 14.12.2021 poikkeusluvalla sallittavasta suden metsästyksestä metsästysvuonna 2021–2022, luettavissa: https://valtioneuvosto.fi/documents/1410837/1822248/susiasetus_fi_final.pdf/54eb4412-e894-e220-0d93-429606c083f8/susiasetus_fi_final.pdf?t=1639475974559, viitattu 4.1.2022

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntoyhteenveto poikkeusluvalla sallittavasta suden metsästyksestä 9.12.2021, luettavissa: https://valtioneuvosto.fi/documents/1410837/1822248/lausuntoyhteenvetoSUSI_LYHYTvs2.pdf/5a1bf651-4c63-10a7-bd0e-00a7fab66b4f/lausuntoyhteenvetoSUSI_LYHYTvs2.pdf?t=1639476034153. viitattu 4.1.2022

Metsähallitus, erävalvontaraportti 2020, luettavissa: <https://www.eraluvat.fi/media/dokumentit/valvontaraportit/eravalvontaraportti-2020.pdf>, viitattu 29.3.2022

Metsähallitus, erävalvontaraportti 2019, luettavissa: https://www.eraluvat.fi/media/dokumentit/valvontaraportit/eravalvontaraportin-tiivistelma_2019.pdf, viitattu 29.3.2022

Metsähallitus, erävalvontaraportti 2018, luettavissa: <https://www.eraluvat.fi/media/dokumentit/valvontaraportit/eravalvontaraportti-2018.pdf>, viitattu 29.3.2022

Metsähallitus, erävalvontaraportti 2017, luettavissa: <https://www.eraluvat.fi/media/dokumentit/valvontaraportit/eravalvontaraportti-2017-tiivistelma.pdf>, viitattu 29.3.2022

Metsähallitus, erävalvontaraportti 2016, luettavissa: <https://www.eraluvat.fi/media/dokumentit/valvontaraportit/eravalvontaraportti-2016-eraluvat.pdf>, viitattu 29.3.2022

Metsähallitus, erävalvontaraportti 2015, luettavissa: <https://www.eraluvat.fi/media/dokumentit/valvontaraportit/er-e4valvontaraportti-2015-er-e4luvat-fi.pdf>, viitattu 29.3.2022

Metsähallitus, erävalvontaraportti 2014, luettavissa: <https://www.eraluvat.fi/media/dokumentit/valvontaraportit/eravalvontaraportti-2014.pdf>, viitattu 29.3.2022

Metsähallitus, erävalvontaraportti 2013, luettavissa: https://www.eraluvat.fi/media/dokumentit/valvontaraportit/mh_eralvontaraportti_2013.pdf, viitattu 29.3.2022

Metsähallitus, erävalvontaraportti 2011, luettavissa: https://www.eraluvat.fi/media/dokumentit/valvontaraportit/mh_eralvontaraportti_2011.pdf, viitattu 29.3.2022

Metsästyslaki. 28.6.1993/615. Viim. muutos 4.6.2021. luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930615?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=mets%C3%A4styslaki>, viitattu 7.2.2022

Metsästysasetus. 12.7.1993/666. Viim. muutos 19.4.2021, luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930666?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=mets%C3%A4stysasetus#a15.4.2021-302>, viitattu 7.2.2022

Metsästäjäliitto. Historia. luettavissa: <https://metsastajaliitto.fi/100-vuotta/historia>, viitattu 7.2.2022

Mikkola, Marko (toim.): Metsästäjän opas. Suomen riistakeskus. 13. uud. painos. Keuruu 2020.

Niemelä, Juha, Pakkokeinot metsästysrikosten esitutkinnassa, Itä-Suomen yliopisto, 2017, luettavissa: https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/18180/urn_nbn_fi_uef-20170596.pdf?sequence=1, viitattu 4.1.2022

Partanen, Kalevi, Metsästysrikosten esitutkinta, Poliisiammattikorkeakoulu, 2018, luettavissa:

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/150559/ON_Partanen.pdf?sequence=1&is

Allowed=y, viitattu 4.1.2022

Penttinen, Sari, Maaseudun Tulevaisuuden artikkeli 21.10.2013 otsikolla ”Metsästysrikokset piilorikollisuutta”, luettavissa: <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/uutiset/f3443124-10ee-5a04-8264-22d3de2727fb>, viitattu 1.6.2022

Riistahallintolaki. 158/2011. Viim. muutos 18.2.2011, luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110158?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=riistahallintolaki>, viitattu 7.2.2022

Rikoslaki. RL 39/1889. Viim. muutos 19.11.2021, luettavissa :<http://www.finlex.fi>, Ajantasainen lainsäädäntö., viitattu 4.1.2022

Rintala, Mirja, Ilta-Sanomien uutinen 19.4.2021 otsikolla ”Kokenut metsästäjä ampui maastopyöräilijän kansallispuistossa”, luettavissa: <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000007927969.html>, viitattu 4.1.2022

Saario-Kuikko, Tiina, Jahtimedian artikkeli 25.1.2022 otsikolla ”Mikä on metsästysrikos ja miten niihin voi syyllistyä?”, luettavissa: <https://jahtimedia.fi/metsastys/metsastysrikos>, viitattu 6.5.2022

Sisäinen turvallisuus. Tilastot, luettavissa: <https://sisainturvallisuus.fi/tilastot>

Suomen riistakeskus. Ampumakoe, luettavissa: <https://riista.fi/metsastys/palvelut-metsastajalle/ampumakoe/>, viitattu 7.2.2022

Suomen riistakeskus. Metsästäjämäärät 2011–2020

Suomen riistakeskus. Metsästysajat, luettavissa: <https://riista.fi/metsastys/metsastysajat/>

Suutarinen, Johanna, Laittomuuksien ekologia. Salametsästyksen vaikutukset luvallisesti metsätettyihin susipopulaatioihin ihmisen hallitsemassa elinympäristössä, Oulun yliopisto, 2019, luettavissa: <http://jultika.oulu.fi/files/isbn9789526222271.pdf>, viitattu 4.1.2022

Vilka, Hanna, 2007, Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet., Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi